

KREDITTILSYNET
Finans- og forsikringsavdelingen/F4
25. oktober 2004

Bransjeregnskap for Yrkesskadeforsikringer pr. 31. desember 2003
En rapport basert på data fra seks skadeforsikringsselskap og et livsforsikringsselskap

0. Innledning

Bransjeregnskapet som presenteres i den foreliggende rapporten, er basert på data fra de seks skadeforsikringsselskapene

- Gjensidige NOR Forsikring
- If Skadeforsikring NUF (tidligere Storebrand Skadeforsikring AS)
- Vesta Forsikring AS
- KLP Skadeforsikring AS
- SpareBank 1 Skadeforsikring AS
- Fiskernes Gjensidige Trygdslag

samt fra livsforsikringsselskapet Vital Forsikring ASA. Dataene fra Vital Forsikring ASA omfatter imidlertid kun skadeårgangene 2002 og 2003.

De syv forsikringsselskapene hadde i 2003 en markedsandel innenfor hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer på 98.0 prosent målt både ved disse selskapenes bruttopremier (bestandspremier pr. 30. juni) og ved antall forsikrede (pr. 30. juni), jf. premiestatistikken for skadeforsikring utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH).

Rapporten er utarbeidet i regi av Kredittilsynet, men Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring¹ (Beregningsutvalget) er i denne forbindelse blitt benyttet som en forsikringsteknisk ekspertgruppe. Beregningsutvalget har dessuten hatt et ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeidet med rapporten. De syv forannevnte selskap har alle nedlagt et betydelig arbeid med å fremskaffe og tilrettelegge et omfattende datagrunnlag.

I bransjeregnskapet som presenteres i rapporten, er det innført enkelte forenklende forutsetninger. En viktig forutsetning er at det ses bort fra all yrkesskadeforsikring relatert til skadeårgang 1990 og tidligere skadeårganger. I denne sammenheng skal det påpekes at det er flere grunner til å velge 1991 som basisår for bransjeregnskapet:

- Da lov om yrkesskadeforsikring ble innført i 1990, var det allerede en rekke bedrifter som hadde opprettet yrkesskadeforsikringer for sine ansatte. For de fleste av disse bedriftene ble de gjeldende kontrakter fornyet med premie beregnet etter ny tariff først ved hovedforfall (i 1990). Forsikringsdekningene kunne frem til dette hovedforfallet være spredt på en lang rekke bransjer (ansvarsforsikringer, bedriftsforsikringer, trygg-

¹ Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring ble oppnevnt av Kredittilsynet i oktober 1993 og har som mandat bl.a. å utrede ulike spørsmål relatert til regelverket for forsikringstekniske avsetninger.

hetsforsikringer mv.). Det vil derfor i ettertid være vanskelig å skille ut hva som var lovpålagt yrkesskade forut for fornyelsen av forsikringsavtalene (i 1990).

- Standarderstatningene ble først innført i 1991. I 1990 hadde skadelidte krav på den høyeste erstatning av det som fulgte av yrkesskadeforsikringsloven og erstatning beregnet etter vanlige regler for personskadeerstatning.
- Refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV) ble først innført i 1991 med de konsekvenser den fikk for premie- og erstatningsnivået.

Videre skal det påpekes at fordelingen av premier, betalte erstatninger, forsikringstekniske avsetninger mv. mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer ikke er ført lenger tilbake enn til regnskapsår/skadeårgang 1994. Bakgrunnen for dette er at den fordelingen av bl.a. premier og erstatningsavsetninger mellom de to delbransjene som nå er gjort i ettertid, uansett ikke vil bli helt eksakt og i enda mindre grad hvis man går lenger tilbake i tid enn 1994.

Det er for øvrig verdt å merke seg at det i den foreliggende rapporten kun blir fokusert på det forsikringstekniske bruttoregnskapet, mens det i tidligere rapporter har blitt redegjort for både det forsikringstekniske bruttoregnskapet og det forsikringstekniske egenregningsregnskapet. Bakgrunnen for denne nedprioriteringen av det forsikringstekniske egenregningsregnskapet er bl.a. at det over tid har vist seg vanskelig å holde fast ved at det ikke skal foretas endringer i de forsikringstekniske egenregningsregnskaper for tidligere regnskapsår. Dette skyldes bl.a. at det i enkelte selskaper har blitt tegnet retrospektive reassuranseavtaler eller på annen måte blitt foretatt endringer som innebærer at de forsikringstekniske egenregningsregnskaper som er presentert i tidligere rapporter ikke lenger er helt dekkende.

I kapittel 1 presenteres først hovedstørrelser fra bransjeregnskapet for 2003. Denne presentasjonen omfatter det forsikringstekniske bruttoresultatet og brutto avviklingsresultater i 2003 samt en oversikt over utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2003. Oversikten over de forsikringstekniske bruttoavsetninger omfatter imidlertid bare brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Deretter blir det i kapittel 2 gitt en mer summarisk oversikt over disse forsikringstekniske bruttostørrelsene for regnskapsårene 1991–2003 vurdert samlet. Denne oversikten omfatter også oversikter over bl.a. de påløpne brutto skadeprosenter for regnskapsårene 1991–2003.

Kapitlene 3–8 inneholder mer detaljert informasjon om enkelte sentrale utviklingstrekk i perioden 1991–2003. I kapittel 3 gis oversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader (både samlet og pr. forsikret) samt oversikter over utviklingen av anslåtte brutto skadeprosenter. I kapitlene 4–6 går det i mer detalj inn på utviklingstrekk hva angår anslåtte brutto erstatningskostnader for hhv. hovedbransjen Yrkeskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Til slutt blir det i kapitlene 7 og 8 redegjort for fordelingen av hhv. forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning på de to delbransjene, samt de prinsipper og metoder som er anvendt ved fastsettelsen av disse størrelser.

Vedleggene A–F inneholder tilleggsinformasjon til enkelte av kapitlene samt oversikter over sentrale deler av grunnlagsdataene. Som følge av at det i den foreliggende rapporten kun fokuseres på de forsikringstekniske bruttostørrelser er omfanget av vedleggene A og B vesentlig redusert i forhold til tidligere rapporter.

Hvis det er et forhold ved den foreliggende rapporten som skal fremheves, må det være den markerte oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader relatert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer fra utløpet av 2002 til utløpet av 2003. For skadeårgangene 1994–2002 sett under ett er oppjusteringen på 16.5 prosent (tilsvarende 461 mill. kr), og anslaget på brutto erstatningskostnader er oppjustert for hver av de ni skadeårgangene. (Oppjusteringen for alle skadeårgangene 1991–2002 sett under ett utgjør 513 mill. kr eller 15.2 prosent.)

For delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er derimot justeringen av anslagene på brutto erstatningskostnader mer moderat. For skadeårgangene 1994–2002 sett under ett er oppjusteringen 1.6 prosent (tilsvarende 158 mill. kr) i løpet av regnskapsår 2003, og for tre av de ni skadeårgangene er de anslåtte brutto erstatningskostnader omtrent uendret i forhold til anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av regnskapsår 2002. (Oppjusteringen for alle skadeårgangene 1991–2002 sett under ett utgjør 284 mill. kr eller 2.3 prosent.)

For begge delbransjer innebærer imidlertid oppjusteringen av brutto erstatningskostnader for tidligere skadeårganger (avviklingstapet) at det forsikringstekniske bruttoresultatet i 2003 blir kraftig forverret i forhold bruttoresultatet for 2002.

Behovet for oppjustering av anslagene på brutto erstatningskostnader pr. skadeårgang for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer i løpet av regnskapsår 2003 bekreftes gjennom beregninger som er utført av en arbeidsgruppe nedsatt av FNHs Fagutvalg Aktuar Skade (FUAS), jf. rapporten ”En vurdering av erstatningsutviklingen innen yrkesskade 1991–2003” (Aktuar-rapport nr. 1 2004).

1. Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2003

1.1 Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2003

I tabell 1.1 gis en oversikt over det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsåret 2003 for de seks skadeforsikringsselskapene og det ene livsforsikringsselskapet sett under ett.

Tabell 1.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2003. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 951.0	1 498.0	453.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning ¹⁾	380.7	273.8	106.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	17.3	12.9	4.4
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 673.5	– 1 671.1	– 1 002.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 876.4	– 1 387.3	– 489.1
– Brutto avviklingsresultat	– 797.1	– 283.8	– 513.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 243.6	– 187.4	– 56.2
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 568.1	– 73.9	– 494.3

1) Dette er en beregningsteknisk størrelse, noe som er nærmere forklart på side 5.

Tabellen viser at det i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer igjen er et sterkt negativt forsikringsteknisk bruttoresultat (– 568.1 mill. kr) etter at det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsår 2002 viste et overskudd. I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det forsikringstekniske underskuddet på bruttobasis resultatet i underkant av 75 mill. kr, noe som utgjør ca. 5 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie. Det forsikringstekniske bruttoresultatet i delbransjen Yrkessykdomforsikringer viser imidlertid et underskudd på hele 494 mill. kr, dvs. at underskuddet utgjør hele 109 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie.

Både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene er det forsikringstekniske bruttoresultatet kraftig forverret i forhold til 2002. Dette skyldes først og fremst de store avviklingstapene. For hovedbransjen sett under ett er avviklingstapet nesten 800 mill. kr, dvs. en betydelig økning i forhold til regnskapsår 2002 da avviklingstapet var 305 mill. kr. Nesten 65 prosent av avviklingstapet i 2003 gjelder delbransjen Yrkessykdomforsikringer. I denne delbransjen er avviklingstapet også større enn den opptjente bruttopremien.

For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har opptjent bruttopremie økt med 235 mill. kr eller 13.7 prosent fra 2002 til 2003, mens økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader har vært 214 mill. kr eller 12.9 prosent. I de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer er økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader fra 2002 til 2003 hhv. 4.1 prosent og 37.0 prosent.

Av de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader på 243.6 mill. kr er 77 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 23 prosent er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. De samlede brutto driftskostnader utgjør 12.5 prosent av de samlede bruttopremier. Hvis kostnadsprosenten alternativt beregnes i prosent av opptjente bruttopremier eksklusive det a priori forventede RTV-bidraget (dvs. i prosent av 10/22-deler av de opptjente bruttopremier angitt i tabell 1.1), blir kostnadsprosenten 27.5 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Siden de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader er fordelt mellom delbransjene i samme forhold som de opptjente bruttopremier, vil de forannevnte kostnadsprosenter nødvendigvis bli de samme for de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.²

Ved vurderingen av størrelsen på de brutto kostnadsprosenter som kan beregnes på grunnlag av det forsikringstekniske bruttoregnskapet, er det i tidligere rapporter vist til at det bør tas høyde for at selskapenes bruttopremier ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de anslåtte brutto erstatningskostnader. Med dette som utgangspunkt har det blitt presentert alternative beregninger der brutto driftskostnader har blitt målt mot de anslåtte brutto erstatningskostnader. Av tabell 1.1 fremgår det at dette ikke er en relevant problemstilling i forbindelse med det forsikringstekniske bruttoregnskapet for 2003 (og var det heller ikke i forbindelse med det forsikringstekniske bruttoregnskapet for 2002). Det vises for øvrig til redegjørelsen for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i kapittel 7.

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning (årsgjennomsnitt) benyttet som beregningsgrunnlag. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. oversikten i kapittel 8. Av den samlede beregningstekniske brutto investeringsavkastning på 380.7 mill. kr er 71.9 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 28.1 prosent er tilordnet delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

I denne sammenheng skal det påpekes at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der skadeforsikringsselskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører. I de tilfeller der selskapene avgir deler av den tegnede forretning, noe som er tilfelle for de aktuelle selskap, vil ikke selskapene forvalte reassurandørenes andeler av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er imidlertid innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet slik at malen for dette regnskapet så langt det er mulig skal falle sammen med malen for det tekniske regnskapet for skadeforsikringsselskaper, jf. 4–6 i forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av betalte bruttoerstatninger i løpet av et regnskapsår, til Rikstrygdeverket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt ha renteinntekter av den forvaltede RTV-refusjonen i et halvt år, noe det er tatt høyde for i bransjeregnskapet. Også i dette tilfellet benyttes den samme forsikringstekniske rente som

² Det kan likevel bli noen mindre forskjeller, noe som skyldes metoden som er benyttet for beregning av brutto driftskostnader. Den anvendte metoden innebærer at man først beregner brutto driftskostnader pr. forsikret (i hele kroner) – for både hovedbransjen og de to delbransjene – og deretter multipliserer med antall forsikrede.

ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. kommentarene i kapittel 8. Av tabell 1.1 fremgår det at renteinntektene på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger utgjør 17.3 mill. kr for regnskapsår 2003. Av dette beløpet er 12.9 mill. kr relatert til betalte bruttoerstatninger for yrkesulykker, mens 4.4 mill. kr gjelder betalte bruttoerstatninger for yrkessykdommer.

De anslåtte brutto erstatningskostnader for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er som i 2002 lavere enn de opptjente bruttopremier. Tilsvarende gjelder for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er anslått brutto skadeprosent (dvs. de anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjente bruttopremier) 96.2 for regnskapsåret 2003. På grunn av det meget store avviklingstapet på bruttobasis er den påløpne brutto skadeprosenten hele 40.8 prosentpoeng høyere enn dette. Videre er anslått brutto skadeprosent vesentlig høyere (15.4 prosentpoeng) i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer enn i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. På grunn av det spesielt store avviklingstapet for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer i 2003 er påløpt brutto skadeprosent for denne delbransjen mer enn dobbelt så høy som delbransjens anslåtte brutto skadeprosent (og også nesten dobbelt så høy som påløpt brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer), jf. oversikten i tabell 1.2.

Tabell 1.2. Brutto skadeprosent for regnskapsår 2003. Prosent.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Anslått brutto skadeprosent	96.2	92.6	108.0
Påløpt brutto skadeprosent	137.0	111.6	221.3

1.2 Brutto avviklingsresultat i 2003

Av tabell 1.1 fremgår det at det samlede avviklingstapet på bruttobasis for regnskapsår 2003 er 797 mill. kr for skadeårgangene 1991–2002 sett under ett. I tabell 1.3 nedenfor er det vist hvorledes avviklingstapet er fordelt på disse skadeårgangene – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett og de to delbransjene:

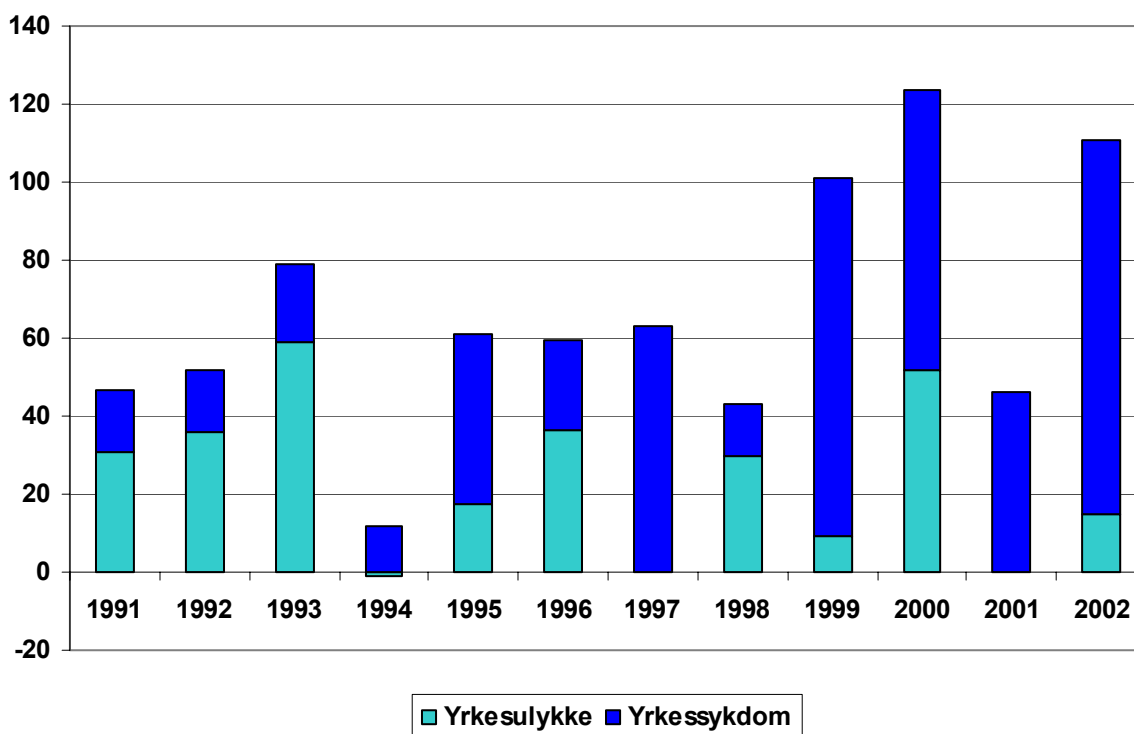
- For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er det registrert avviklingstap for alle skadeårganger. Avviklingstapet er spesielt stort for skadeårgangene 1999, 2000 og 2002.
- Også for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registrert avviklingstap for alle skadeårganger, og disse er spesielt store for skadeårgangene 1997, 1999, 2000 og 2002. Det samlede avviklingstapet for denne delbransjen beløper seg til 513 mill. kr.
- For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det tre skadeårganger der avviklingsresultatet er tilnærmet lik 0, mens de øvrige 9 årganger oppviser avviklingstap. Det er i denne sammenheng noe overraskende at det for tre eldste skadeårgangene (1991–1993) registreres betydelige avviklingstap i denne delbransjen. Det samlede avviklingstapet for delbransjen utgjør 284 mill. kr.

Avviklingsresultatet for regnskapsår 2003 er også illustrert i figur 1.1.

Tabell 1.3. Brutto avviklingsresultat i 2003 fordelt på skadeårgangene 1991–2002. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 46.6	– 30.6	– 16.0
1992	– 52.0	– 36.0	– 16.0
1993	– 78.9	– 58.9	– 20.0
1994	– 10.9	1.1	– 12.0
1995	– 61.1	– 17.2	– 43.9
1996	– 59.6	– 36.6	– 23.0
1997	– 63.0	– 0.1	– 62.9
1998	– 43.0	– 29.6	– 13.4
1999	– 101.1	– 9.4	– 91.7
2000	– 123.6	– 51.7	– 71.9
2001	– 46.3	0.1	– 46.4
2002	– 110.8	15.0	– 95.8
I alt	– 797.1	– 283.8	– 513.3

Figur 1.1. Brutto avviklingstap i 2003 fordelt på delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1991–2002. Mill. kr.

Boks 1. Definisjoner mv. av størrelsene anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader.

Anslåtte brutto erstatningskostnader og påløpne brutto erstatningskostnader

Begrepene anslåtte brutto erstatningskostnader (anslått brutto skadeprosent) og påløpne brutto erstatningskostnader (påløpt brutto skadeprosent) anvendes gjentatte ganger i den foreliggende rapporten om bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer. Nedenfor blir det gitt noen definisjoner av og kommentarer til disse begrepene.

Anslåtte brutto erstatningskostnader

Med anslåtte brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes summen av betalte bruttoerstatninger for skader inntruffet i løpet av skadeåret og de brutto erstatningsavsetninger som er foretatt for å dekke skader som er inntruffet i løpet av skadeåret men som på betraktningstidspunktet ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet. De sistnevnte skader inndeles vanligvis i to grupper:

- skader som er meldt til forsikringsselskapet, men der behandlingen av skadesaken ennå ikke er avsluttet i forsikringsselskapet (de såkalte RBNS-skader),
- skader som er inntruffet men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet (de såkalte IBNR-skader).

Anslaget på brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår blir oppdatert etter hvert som forsikringsselskapet får mer informasjon om den aktuelle skadeårgangen. Ved utarbeidningen av slike anslag benytter selskapet som regel informasjon fra flere kilder, herunder bl.a. erfaringene fra tidligere skadeårganger, kunnskap om forhold som vil påvirke utviklingen av gjennomsnittlig (brutto) erstatningsbeløp eller erstatningsbeløpene relatert til spesielle typer av skader som faller inn under den aktuelle skadeforsikringsbransje mv.

Med anslått brutto skadeprosent for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes skadeårets anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for den samme årgangen. Anslått brutto skadeprosent vil nødvendigvis bli oppdatert i takt med oppdateringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

Påløpne brutto erstatningskostnader

Med påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår menes summen av følgende størrelser:

- de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret uavhengig av hvilket skadeår disse bruttoerstatningene er relatert til,
- brutto erstatningsavsetningene for alle skader som er inntruffet innen utløpet av regnskapsåret (uavhengig av i hvilket skadeår skaden har inntruffet) men som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet, fratrukket brutto erstatningsavsetningene for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Boks 1 (forts.).

De påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår vil bli fastsatt en gang for alle og vil – i motsetning til de anslåtte brutto erstatningskostnader – ikke være gjenstand for (årlige) oppdateringer.

Med påløpt brutto skadeprosent for et gitt regnskapsår menes regnskapsårets påløpte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for regnskapsåret. Også den påløpte brutto skadeprosent (for gitt regnskapsår) vil være fastsatt en gang for alle.

Sammenhengen mellom anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader

En finere inndeling av de komponenter som til sammen utgjør de påløpne bruttoerstatninger er følgende:

- (1) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret,
- (2) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet før det aktuelle regnskapsåret,
- (3) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet i løpet av regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (4) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet før det aktuelle regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (5) brutto erstatningsavsetninger for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Av dette følger:

- De påløpne brutto erstatningskostnader for det aktuelle regnskapsår er lik summen av postene (1)–(4) fratrasket post (5).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader slik dette anslaget utarbeides ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret er lik summen av postene (1) og (3).
- Brutto avviklingsresultat for det aktuelle regnskapsår defineres som post (5) fratrasket summen av postene (2) og (4).

For det aktuelle regnskapsår gir dette videre følgende definisjonssammenheng:

$$\text{Påløpne bruttoerstatninger} = \text{Anslåtte bruttoerstatninger} - \text{Brutto avviklingsresultat}$$

Hvis avviklingsresultatet er positivt, vil de påløpne bruttoerstatninger være mindre enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

Hvis avviklingsresultatet er negativt, vil de påløpne bruttoerstatninger være større enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

1.3 Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2003

Utviklingen fra utløpet av 2002 til utløpet av 2003 i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er vist i tabell 1.4.A.

*Tabell 1.4.A. Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i 2002 og 2003.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2002	Pr. 31.12.2003
Brutto premieavsetning	418.3	447.5
Brutto erstatningsavsetning	7 796.0	9 001.9
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	8 214.3	9 449.4

Av tabell 1.4.A fremgår det bl.a. at de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger økte med 1235.1 mill. kr (dvs. 15.0 prosent) fra utløpet av 2002 til utløpet av 2003. Videre fremgår det at selskapenes samlede brutto erstatningsavsetninger i løpet av 2003 økte med 1205.9 mill. kr (15.5 prosent).

Tilsvarende oversikter over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2003 for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt ved tabellene 1.4.B og 1.4.C:

- De samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer økte med 600.3 mill. kr (9.9 prosent) i løpet av 2003. I samme periode var økningen i brutto erstatningsavsetning 578.0 mill. kr (10.1 prosent) i denne delbransjen.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer økte de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger med 634.8 mill. kr (29.4 prosent) i løpet av 2003. Av dette utgjorde økningen i brutto erstatningsavsetning 627.9 mill. kr, noe som tilsvarer en økning på 30.5 prosent for denne avsetningskomponenten.

*Tabell 1.4.B. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2002 og 2003.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2002	Pr. 31.12.2003
Brutto premieavsetning	315.3	337.6
Brutto erstatningsavsetning	5 736.7	6 314.7
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	6 052.0	6 652.3

*Tabell 1.4.C. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2002 og 2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2002	Pr. 31.12.2003
Brutto premieavsetning	103.0	109.9
Brutto erstatningsavsetning	2 059.3	2 687.2
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	2 162.3	2 797.1

En samlet oversikt over de forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2003 er gitt i vedlegg A.

Utfyllende oversikter over utviklingen gjennom perioden 1991–2003 i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer med tilhørende delbransjer er gitt i vedlegg B.

2. Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2003

2.1 Forsikringstekniske bruttoresultater

I tabell 1.1 foran er det vist at de syv forsikringsselskapene i regnskapsåret 2003 har et negativt forsikringsteknisk bruttoresultat på hele 568 mill. kr. Det forsikringstekniske bruttoresultatet er dermed kraftig forverret i forhold til foregående regnskapsår. I 2002 oppnådde selskapene et lite forsikringsteknisk overskudd på bruttobasis (36 ½ mill. kr) etter at bruttoresultatene hadde blitt gradvis forbedret i løpet av perioden 1997–2002.

For regnskapsårene 1991–2003 sett under ett har selskapene erfart et samlet negativt bruttoresultat på 2512 mill. kr. Det er de dårlige resultatene for regnskapsårene 1997–2000 samt regnskapsår 2003 som er hovedårsak til det negative resultatet for hele perioden sett under ett, jf. tabell 2.1.

Tabell 2.1 viser også hvorledes det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Denne oversikten omfatter imidlertid kun regnskapsårene 1994–2003. Av tabellen fremgår det at samlet negativt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2003 beløper seg til 2509 mill. kr. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har i denne perioden et samlet negativt bruttoresultat på 2247 mill. kr i hovedsak som følge av store negative bruttoresultater i hvert av regnskapsårene 1996–2000. I delbransjen Yrkessykdomforsikringer har også det samlede bruttoresultatet for regnskapsårene 1994–2003 sett under ett blitt negativt med 264 ½ mill. kr som følge av et meget stort forsikringsteknisk underskudd på bruttobasis i 2003.

Tabell 2.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat 1991–2003. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 43.8	–	–
1992	– 5.5	–	–
1993	51.7	–	–
1994	222.2	85.3	137.0
1995	326.2	138.2	188.0
1996	160.9	– 125.2	286.2
1997	– 430.6	– 434.5	4.0
1998	– 924.8	– 791.6	– 133.2
1999	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9
2000	– 294.3	– 295.6	1.2
2001	– 18.1	– 19.0	0.9
2002	36.4	190.8	– 154.4
2003	– 568.1	– 73.9	– 494.3
Sum 1994–2003	– 2 511.7	– 2 247.1	– 264.5
Sum 1991–2003	– 2 509.3	–	–

Hovedårsaken til de negative tekniske bruttoresultatene er å finne i det forhold at de opptjente bruttopremiene ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de påløpne brutto erstatningskostnader. Dette gjelder spesielt for regnskapsårene 1997–2000 og 2003, der kombinasjonen av følgende to forhold har bidratt til at de negative utslagene har blitt særlig store:

- Et markert fall i brutto premieinntekter sammenliknet med nivået i regnskapsårene 1994 og 1995. (Dette forholdet er imidlertid ikke relevant for regnskapsår 2003.)
- En sterk økning i de påløpne brutto erstatningskostnader bl.a. som følge av store negative avviklingsresultater.³

Som en konsekvens av de ovennevnte forhold økte påløpt brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra et nivå på ca. 75–100 for regnskapsårene 1991–1996 via ca. 160 i regnskapsår 1997 til rundt 230 for regnskapsårene 1998 og 1999, jf. tabell 2.2.A.

Fra 1999 til 2002 falt imidlertid påløpt brutto skadeprosent fra ca. 230 til i underkant av 115. Dette skyldes for det første en markert økning i de opptjente bruttopremier i løpet av de tre årene – både sett under ett (89.8 prosent) og pr. forsikret (87.1 prosent) – og for det andre betydelig lavere avviklingstap i regnskapsårene 2000 og 2001 (og i noe mindre grad i 2002) enn i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 2002 til 2003 har imidlertid anslått brutto skadeprosent igjen økt fra snaut 115 til 137 i hovedsak som følge av det store avviklingstapet i 2003.

*Tabell 2.2.A. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosent.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosent
1991	836.3	795.1	95.1 pst
1992	1 020.4	1 039.6	101.9 pst
1993	1 075.0	1 043.0	97.0 pst
1994	1 058.2	897.3	84.8 pst
1995	1 016.0	774.0	76.2 pst
1996	896.3	800.3	89.3 pst
1997	802.9	1 278.1	159.2 pst
1998	820.3	1 854.5	226.1 pst
1999	904.3	2 083.8	230.4 pst
2000	1 110.2	1 678.5	151.2 pst
2001	1 364.5	1 663.3	121.9 pst
2002	1 716.0	1 967.4	114.7 pst
2003	1 951.0	2 673.5	137.0 pst
Sum 1991–2003	14 571.4	18 548.4	127.3 pst

³ Mer detaljerte opplysninger om oppjusteringen av brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader relatert til de tidligere skadeårganger gis i forbindelse med drøftingen i kapitlene 4–6.

I tabellene 2.2.B og 2.2.C gis tilsvarende sammenlikninger av opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Disse oversiktene er imidlertid begrenset til regnskapsårene 1994–2003.

*Tabell 2.2.B. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosjenter.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosjenter
1994	704.4	669.1	95.0 pst
1995	718.2	640.8	89.2 pst
1996	639.4	816.6	127.7 pst
1997	571.9	1 047.0	183.1 pst
1998	623.3	1 497.9	240.3 pst
1999	688.8	1 732.4	251.5 pst
2000	849.3	1 356.9	159.8 pst
2001	1 041.5	1 276.4	122.6 pst
2002	1 319.0	1 339.9	101.6 pst
2003	1 498.0	1 671.1	111.6 pst
Sum 1994–2003	8 653.8	12 048.1	139.2 pst

*Tabell 2.2.C. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosjenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosjenter
1994	353.8	228.1	64.5 pst
1995	297.7	133.3	44.8 pst
1996	256.9	– 16.3	– 6.3 pst
1997	231.0	231.1	100.0 pst
1998	197.1	356.7	181.0 pst
1999	215.5	351.4	163.1 pst
2000	260.9	321.5	123.2 pst
2001	323.0	386.3	119.6 pst
2002	397.0	627.5	158.1 pst
2003	453.0	1 002.3	221.3 pst
Sum 1994–2003	2 985.9	3 621.9	121.3 pst

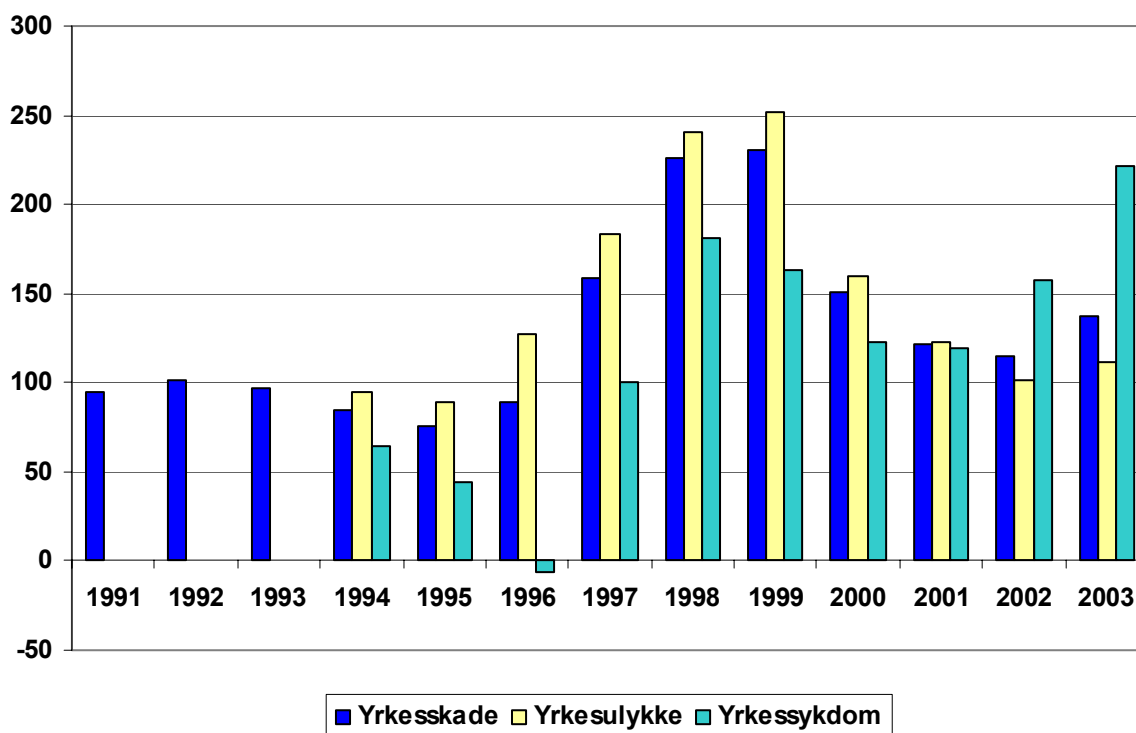
Utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har klare likhetstrekk med utviklingen som de syv selskapene har erfart hva angår hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Imidlertid startet den negative utviklingen tidligere i denne del-

bransjen. I regnskapsårene 1994 og 1995 lå påløpt brutto skadeprosent for Yrkesulykkesforsikringer på rundt 90–95, for deretter å øke kraftig til hhv. 128 og 183 i regnskapsårene 1996 og 1997 og videre til hhv. 240 og drøyt 250 i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 1999 til 2001 ble påløpt skadeprosent kraftig redusert fra ca. 250 til 101 ½ for igjen å øke med 10 prosentpoeng fra 2002 til 2003.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har påløpt brutto skadeprosent hatt en ganske annerledes utvikling. Bl.a. som følge av store positive avviklingsresultater for denne delbransjen i regnskapsårene 1995 og 1996 var påløpt brutto skadeprosent særlig lav i disse to regnskapsårene. For regnskapsåret 1996 var det positive avviklingsresultatet faktisk større enn anslått brutto erstatningskostnad, slik at påløpt brutto erstatningskostnad – og dermed også påløpt brutto skadeprosent – ble negativ. I løpet av 1997 og 1998 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent kraftig til hhv. 100 og drøyt 180, for deretter å falle markert i løpet av de tre neste regnskapsårene til 119 ½ i 2001. Årsakene til reduksjonen av påløpt brutto skadeprosent fra regnskapsårene 1998/1999 til 2001 er de samme som for hovedbransjen Yrkeskadeforsikringer og delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Fra 2001 til 2003 har imidlertid påløpt brutto skadeprosent igjen økt kraftig. Økningen er i alt på 102 prosentpoeng slik at påløpt brutto skadeprosent i 2003 er beregnet til drøyt 221. Hovedårsaken til denne økningen er de meget store avviklingstapene i denne delbransjen i 2002 og 2003, jf. tabell 2.1.

I figur 2.1 nedenfor illustreres forskjellene mellom Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer hva angår utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i perioden 1994–2003. Videre vises utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i hele perioden 1991–2003 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Figur 2.1. Påløpne brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

2.2 Brutto avviklingsresultater

I tabell 2.3 illustreres den negative utviklingen i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer hva angår brutto avviklingsresultat for de siste regnskapsår. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1991–2003 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Tabell 2.3. *Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1991–2003.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1991	795.1	795.1	0.0
1992	968.8	1 039.6	– 70.8
1993	1 055.2	1 043.0	12.2
1994	1 034.6	897.3	137.3
1995	952.7	774.0	178.7
1996	892.2	800.3	91.9
1997	1 069.2	1 278.1	– 208.9
1998	1 346.4	1 854.5	– 508.1
1999	1 499.5	2 083.8	– 584.3
2000	1 511.0	1 678.5	– 167.5
2001	1 517.4	1 663.3	– 145.9
2002	1 662.2	1 967.4	– 305.2
2003	1 876.4	2 673.5	– 797.1

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene hadde store positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994–1996 på til sammen nesten 410 mill. kr etter et samlet avviklingstap i 1992 og 1993 på snaut 60 mill. kr. Etter 1996 snudde imidlertid denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1997–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I de to regnskapsårene 2000 og 2001 var imidlertid avviklingstapene vesentlig lavere enn i årene 1998 og 1999, men deretter har trenden igjen snudd. For de siste syv regnskapsårene beløper de samlede negative brutto avviklingsresultater seg til drøyt 2.7 mrd. kr, mens det akkumulerte avviklingstapet for alle regnskapsårene 1991–2003 sett under ett utgjør i underkant av 2.4 mrd. kr.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårsganger), er gitt i vedlegg C.

I tabellene 2.4 og 2.5 illustreres på tilsvarende måte den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for hhv. delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og delbransjen Yrkessyk-

domforsikringer. I begge tabeller er det for hvert av regnskapsårene 1994–2003 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

*Tabell 2.4. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2003.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1994	726.4	669.1	57.3
1995	695.2	640.8	54.4
1996	689.0	816.6	– 127.6
1997	790.5	1 047.0	– 256.5
1998	1 023.7	1 497.9	– 474.2
1999	1 169.7	1 732.4	– 562.7
2000	1 182.5	1 356.9	– 174.4
2001	1 201.3	1 276.4	– 75.1
2002	1 305.2	1 339.9	– 34.7
2003	1 387.3	1 671.1	– 283.8

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

*Tabell 2.5. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1994	308.2	228.1	80.1
1995	257.6	133.3	124.3
1996	203.2	– 16.3	219.5
1997	278.6	231.1	47.5
1998	322.6	356.6	– 34.0
1999	329.7	354.1	– 24.4
2000	328.5	321.5	7.0
2001	316.1	386.9	– 70.8
2002	357.0	627.5	– 270.5
2003	489.1	1 002.3	– 513.2

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Av tabell 2.4 fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene i regnskapsårene 1994 og 1995 hadde positive brutto avviklingsresultater i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer på til sammen drøyt 110 mill. kr. Etter 1995 snudde denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1996–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 var imidlertid avviklingstapet vesentlig lavere enn i 1999 og 1998 og også lavere enn i 1997. En ytterligere reduksjon av avvik-

lingstapene fant sted i 2001 og 2002 (i regnskapsåret 2002 var tapet redusert til 35 mill. kr), men i 2003 har avviklingstapet igjen økt markert til nærmere 285 mill. kr. Det akkumulerte avviklingstapet for regnskapsårene 1994–2003 sett under ett utgjør drøyt 1875 mill. kr.

Det fremgår av tabell 2.5 at selskapene i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer hadde avviklingsgevinster på til sammen over 470 mill. kr for regnskapsårene 1994–1997 sett under ett. (Disse avviklingsgevinstene gjelder først og fremst regnskapsårene 1995 og 1996.) I perioden 1998–2003 har selskapene hvert år hatt avviklingstap – dog med unntak av regnskapsår 2000. I løpet av regnskapsårene 2001–2003 har det årlige avviklingstapet vokst kraftig, slik at det for perioden 1994–2003 sett under ett er et samlet avviklingstap på 435 mill. kr for denne delbransjen.

Mer detaljerte oversikter over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer, er gitt i vedleggene D (delbransjen Yrkesulykkesforsikringer) og E (delbransjen Yrkessykdomsforsikringer).

2.3 Brutto erstatningsavsetning

Utviklingen av brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra utløpet av regnskapsår 1991 til utløpet av regnskapsår 2003 er illustrert i tabell 2.6. Av tabellen fremgår det at bruttoavsetningen har økt fra drøyt 760 mill. kr til ca. 9 mrd. kr i løpet av denne perioden. Tabellen viser også utviklingen av brutto erstatningsavsetning for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer i løpet av perioden 1994–2003.

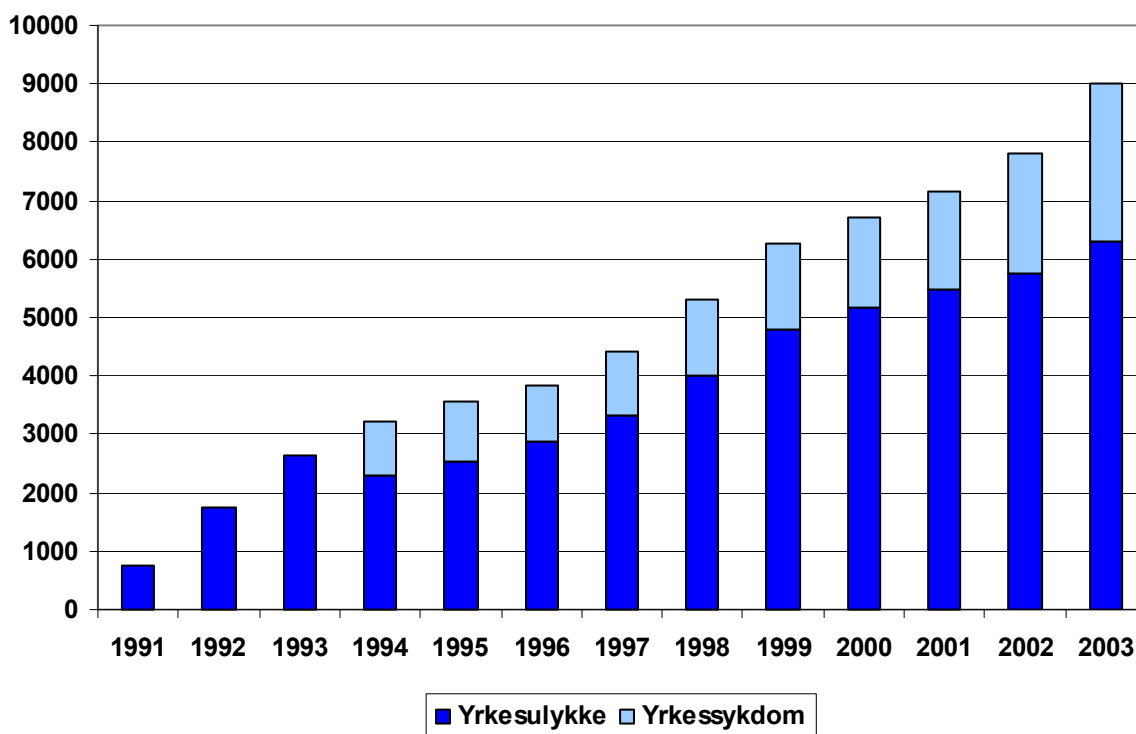
I forbindelse med tabell 2.6 er det for øvrig verdt å merke seg at andelen av samlet brutto erstatningsavsetning som er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer faller fra 29.1 prosent i 1994 til 23.3 prosent i 2001, for deretter å øke markert til 29.9 prosent ved utløpet av 2003. Utviklingen de siste årene har bl.a. sammenheng med de store avviklingstapene i denne delbransjen.

Tabell 2.6. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2003. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	762.4	–	–
1992	1 744.3	–	–
1993	2 626.7	–	–
1994	3 229.1	2 289.6	939.5
1995	3 547.0	2 530.2	1 016.8
1996	3 831.8	2 878.4	953.4
1997	4 411.1	3 326.3	1 084.8
1998	5 307.1	4 013.6	1 293.5
1999	6 261.8	4 796.1	1 465.7
2000	6 726.9	5 157.7	1 569.2
2001	7 168.5	5 465.9	1 702.6
2002	7 796.4	5 736.7	2 059.7
2003	9 001.9	6 314.7	2 687.2

Utviklingen av samlet brutto erstatningsavsetning i løpet av perioden 1991–2003 er også illustrert i figur 2.2, der det fra og med regnskapsår 1994 også vises hvordan denne avsetningskomponenten er fordelt på de to delbransjene. Figurene får også frem de store avviklingstapene i 1998, 1999 og 2003. (Økningen i brutto erstatningsavsetning er spesielt stor i disse regnskapsårene.)

Figur 2.2. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2003. Mill. kr. For regnskapsårene 1994–2003 fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

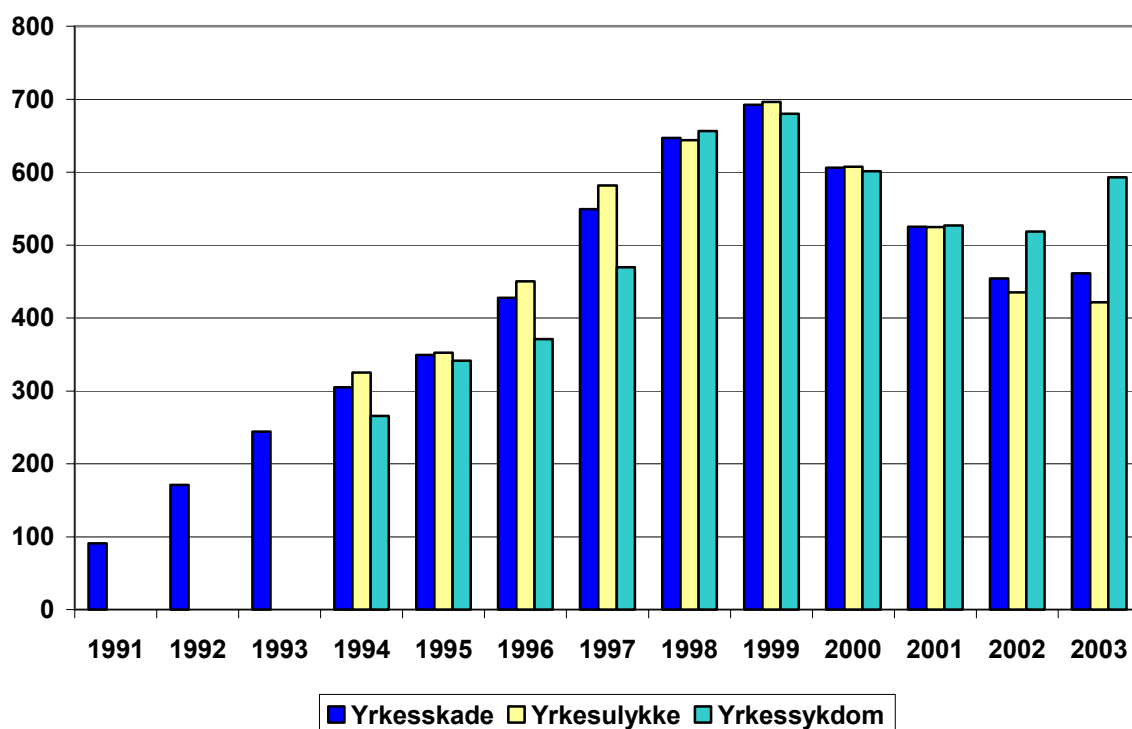

Videre blir det i figur 2.3 (neste side) vist hvorledes brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2003. Frem til og med regnskapsår 1998 er økningen i dette forholdstallet også påvirket av at den opptjente bruttopremien avtar fra 1993 til 1997/1998. I årene 2000–2002 er veksten i opptjent bruttopremie vesentlig høyere enn veksten i brutto erstatningsavsetning, slik at forholdstallet avtar. Under forutsetning av at den opptjente bruttopremien for 2003 på en rimelig måte gjenspeiler risikoen – og dette forholdet vil vedvare – må det antakelig forventes at brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer i tiden fremover vil utgjøre (minst) 4 ½ – 5 ganger hovedbransjens opptjente bruttopremie.

2.4 RTV-refusjonen pr. regnskapsår

Avslutningsvis blir det i tabell 2.7 illustrert hvorledes de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2003. I tabellen blir det også angitt hvor stor andel av de betalte bruttoerstatninger som utgjøres av refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV-refusjonen).

Figur 2.3. *Brutto erstatningsavsetning i prosent av opptjent bruttopremie. Regnskapsårene 1991–2003. Prosent.*

Tabell 2.7. *Betalte bruttoerstatninger og RTV-refusjon pr. regnskapsår. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Betalte bruttoerstatninger	Refusjon til Rikstrygdeverket
1991	32.7	17.8
1992	57.7	31.5
1993	160.7	87.7
1994	294.9	160.9
1995	456.1	248.8
1996	515.5	281.2
1997	698.8	381.2
1998	958.6	522.9
1999	1 129.1	615.9
2000	1 213.3	661.8
2001	1 221.7	666.4
2002	1 339.5	730.6
2003	1 468.0	800.7

Av tabell 2.7 fremgår det bl.a. at de syv forsikringsselskapene i regnskapsåret 2003 har utbetalt 1468 mill. kr i bruttoerstatninger for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2003. Av dette beløpet utgjør refusjonen til RTV 801 mill. kr.

Under forutsetning av at antall forsikrede (i forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet) forblir rimelig konstant, må det forventes at de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår vil fortsette å øke noe inntil selskapenes erfaringsgrunnlag omfatter (minst) 16–18 skadeårganger (som alle vil være i ulike faser av avviklingsprosessen), dvs. i alle fall frem mot regnskapsår 2006–2008.

3. Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter

I dette kapitlet gis noen hovedoversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2003. Oversiktene omfatter både samlede bruttopremier og brutto erstatningskostnader og brutto premier og brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Mer detaljerte oversikter over utviklings-trekk hva angår brutto erstatningskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene finnes i kapitlene 4–6.

3.1 Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.1.A blir det vist hvorledes de samlede opptjente bruttopremier har utviklet seg i perioden 1991–2003 for selskapene som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet. Tabellen gir dessuten informasjon om antall forsikrede samt opptjent bruttopremie pr. forsikret i den samme perioden. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer fremgår av tabellene 3.1.B og 3.1.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun årene 1994–2003.

Tabell 3.1.A. *Opptjente bruttopremier 1991–2003.*
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Antall forsikrede ¹⁾²⁾	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1991	836.3	1 022 525	818
1992	1 020.4	1 178 314	866
1993	1 075.0	1 225 744	877
1994	1 058.2	1 234 829	857
1995	1 016.0	1 338 246	759
1996	896.3	1 301 327	689
1997	802.9	1 394 795	576
1998	820.3	1 434 454	572
1999	904.3	1 392 258	650
2000	1 110.2	1 298 204	855
2001	1 364.5	1 297 191	1052
2002	1 716.0	1 411 469	1216
2003	1 951.0	1 392 171	1401

- 1) Når det gjelder nedgangen i antall forsikrede fra 1998 til 2000 synes en rimelig forklaring å være at utenlandske skadeforsikringsselskaper (som opererer i Norge gjennom en filial eller via grenseoverskridende virksomhet) i denne perioden økte sin markedsandel innen Yrkesskadeforsikringer. Den fortsatte stagnasjon i antall forsikrede i 2001 skyldes imidlertid at de mindre norske forsikringsselskaper (som ikke omfattes av bransjeregnskapet) har klart å øke sine markedsandeler.
- 2) Den markerte økningen i antall forsikrede fra 2001 til 2002 skyldes i all hovedsak at gruppen av forsikringsselskaper som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet er utvidet til å omfatte Vital Forsikring ASA.

Av tabell 3.1.A fremgår det bl.a. at bruttopremien pr. forsikret falt kraftig fra 1993 til 1997–1998 etter å ha ligget rundt 865–880 kr i årene 1992 og 1993. I 1997 og 1998 utgjorde bruttopremien pr. forsikret rundt 2/3 av bruttopremien pr. forsikret i 1992 og 1993. I løpet av årene 1999–2003 har imidlertid bruttopremien pr. forsikret økt med 145 prosent, dvs. at den i 2003 ligger nesten 60 prosent over nivået fra 1993.

En tilsvarende utvikling kan registreres når det gjelder bruttopremien pr. forsikret i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabellene 3.1.B og 3.1.C. Brutttopremien pr. forsikret for Yrkesulykkesforsikringer var imidlertid på sitt laveste i 1997.

*Tabell 3.1.B. Opptjente bruttopremier 1994–2003.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Brutttopremie pr. forsikret (kr)
1994	704.4	570
1995	718.2	537
1996	639.4	491
1997	571.9	410
1998	623.3	434
1999	688.8	495
2000	849.3	654
2001	1 041.5	803
2002	1 319.0	934
2003	1 498.0	1076

*Tabell 3.1.C. Opptjente bruttopremier 1994–2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Brutttopremie pr. forsikret (kr)
1994	353.8	286
1995	297.7	222
1996	256.9	197
1997	231.0	166
1998	197.1	137
1999	215.5	155
2000	260.9	201
2001	323.0	249
2002	397.0	281
2003	453.0	325

Når det gjelder den relative fordelingen av den samlede opptjente bruttopremien mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, så har denne endret seg

noe i løpet av perioden 1994–2003. Av tabell 3.2 fremgår det at andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, har økt fra i underkant av 67 prosent til 76–77 prosent i løpet av den nevnte perioden. I denne sammenheng skal det for ordens skyld presiseres at bruttopremiene for hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer sett under ett er fordelt på de to delbransjene med utgangspunkt i bl.a. hvorledes selskapene ved inngangen til de respektive regnskapsår (skadeårganger) forventet at de samlede brutto erstatningskostnader ville komme til å fordele seg mellom yrkesulykker og yrkessykdommer. Premiefordelingen for gitt regnskapsår (skadeårgang) har ikke blitt justert på noe senere tidspunkt.

Tabell 3.2. Relativ fordeling av opptjente bruttopremier 1994–2003. Prosent.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Andeler av samlet opptjent bruttopremie	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	66.6	33.4
1995	70.7	29.3
1996	71.3	28.7
1997	71.2	28.8
1998	76.0	24.0
1999	76.2	23.8
2000	76.5	23.5
2001	76.3	23.7
2002	76.9	23.1
2003	76.8	23.2

3.2 Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.3.A blir det vist hvorledes selskapenes anslåtte brutto erstatningskostnader har utviklet seg i perioden 1991–2003. Tabellen gir informasjon både om de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader og om anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt i tabellene 3.3.B og 3.3.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2003. Det skal presiseres at for alle skadeårganger er dataene over brutto erstatningskostnader som presenteres i tabellene 3.3.A–C og 3.4 basert på anslag pr. 31. desember 2003.

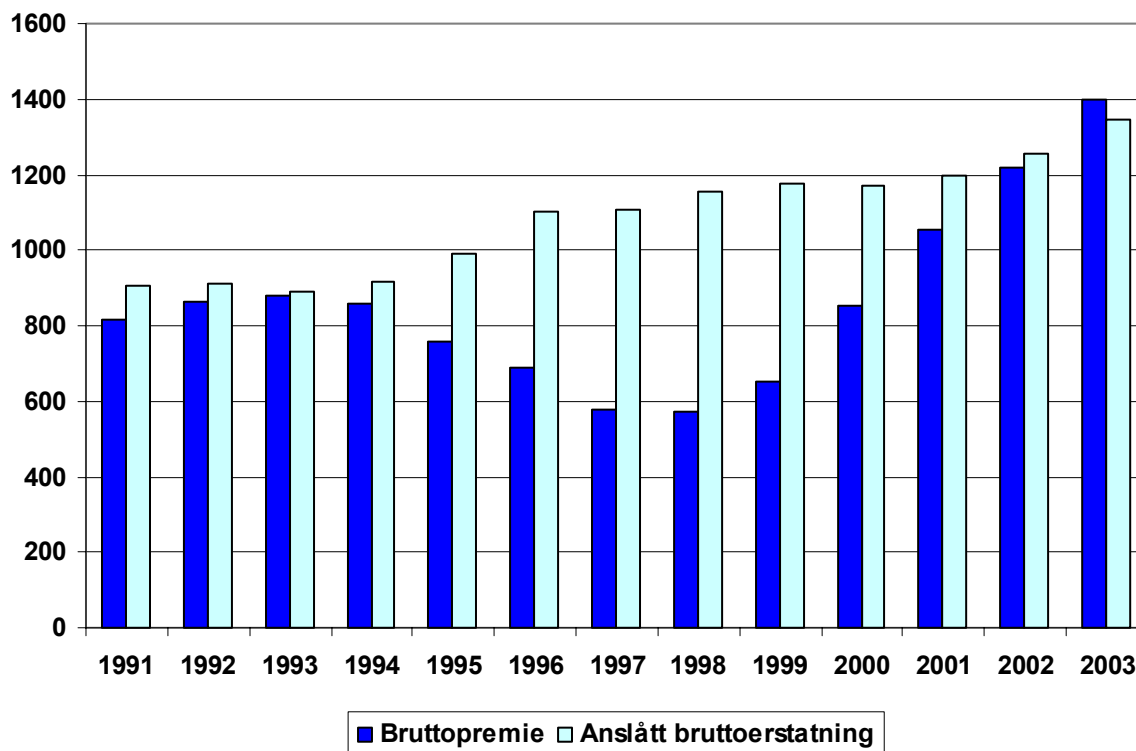
Av tabell 3.3.A fremgår det at mens anslaget på brutto erstatningskostnad pr. forsikret for Yrkesskedeforsikringer sett under ett falt noe fra 1991 (908 kr) til 1993 (892 kr), har dette anslaget siden økt år for år (med unntak for 2000) og utgjør 1348 kr for skadeårgang 2003. Det vises også til figur 3.1, der utviklingen av brutto erstatningskostnader pr. forsikret i perioden 1991–2003 blir sammenliknet med utviklingen av opptjent bruttopremie pr. forsikret i samme periode.

En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2 samt tabell 3.3.C og figur 3.3.

Tabell 3.3.A. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1991–2003.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1991	928.8	908
1992	1 072.2	910
1993	1 093.0	892
1994	1 135.0	919
1995	1 325.1	990
1996	1 432.2	1101
1997	1 544.0	1107
1998	1 655.6	1154
1999	1 638.5	1177
2000	1 519.5	1170
2001	1 555.1	1199
2002	1 773.0	1256
2003	1 876.4	1348

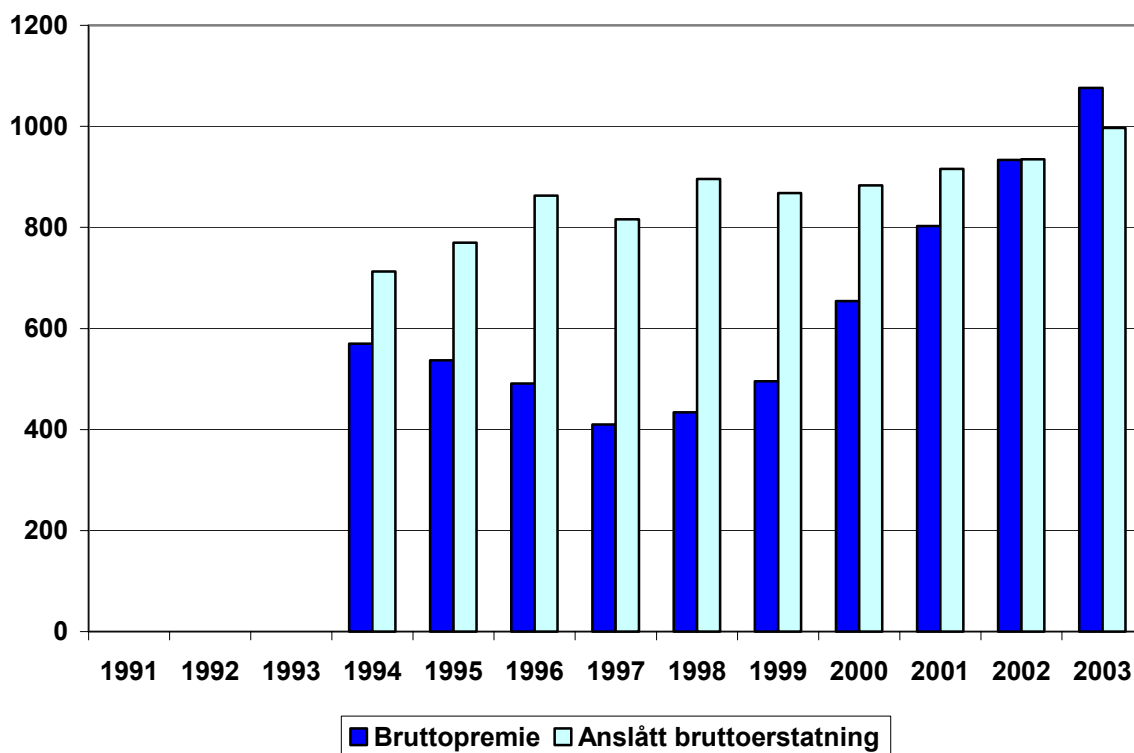
Figur 3.1. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.B. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2003.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	880.5	713
1995	1 030.0	770
1996	1 123.7	863
1997	1 138.0	816
1998	1 285.8	896
1999	1 208.5	868
2000	1 146.0	883
2001	1 187.6	916
2002	1 320.2	935
2003	1 387.3	997

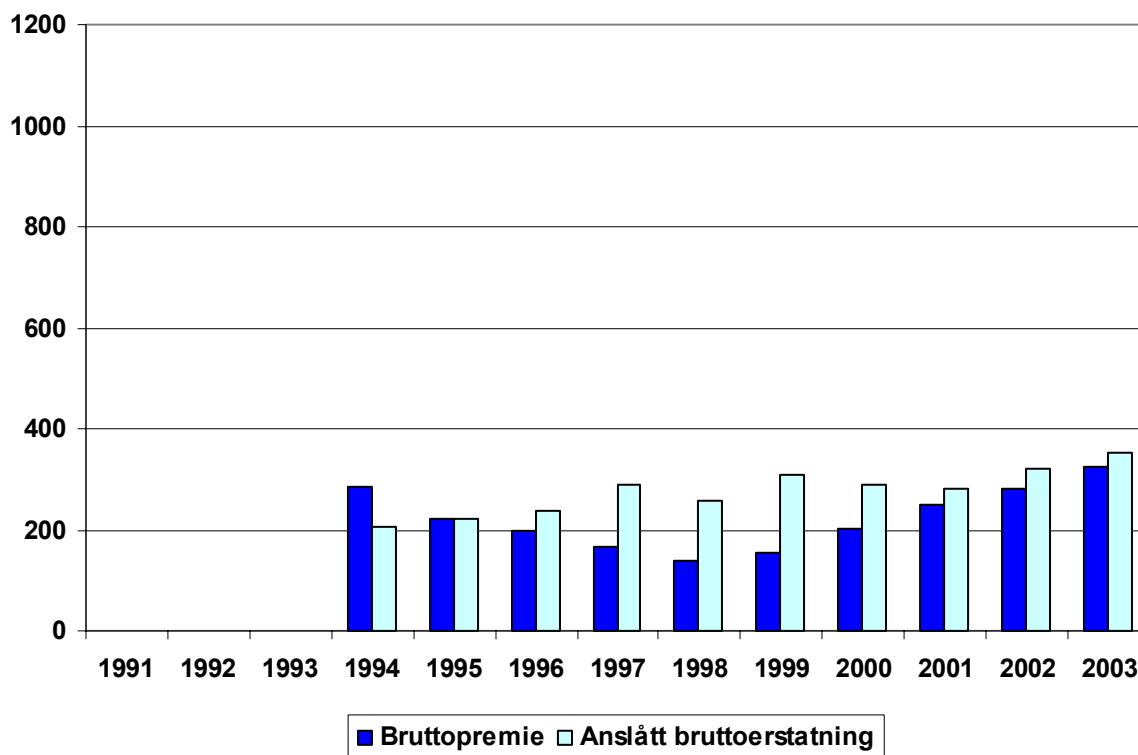
Figur 3.2. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.C. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	254.5	206
1995	295.1	220
1996	308.6	237
1997	406.0	291
1998	369.7	258
1999	430.0	309
2000	373.5	288
2001	367.4	283
2002	452.8	321
2003	489.1	351

Figur 3.3. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Beløp i kr.

For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret økt fra 713 kr for skadeårgang 1994 til 997 kr pr. forsikret for skadeårgang 2003, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registrert en økning i anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret fra 206 kr for skadeårgang 1994 til 351 kr pr. forsikret for skadeårgangene 2003, jf. tabell 3.3.C samt figur 3.3.

En oversikt over den relative fordelingen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer for skadeårgangene 1994–2003 er gitt i tabell 3.4.

Tabell 3.4. Relativ fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2003. Prosent.

Skadeårgang	Andeler av samlet anslått brutto erstatning	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	77.6	22.4
1995	77.7	22.3
1996	78.5	21.5
1997	73.7	26.3
1998	77.7	22.3
1999	73.8	26.2
2000	75.4	24.6
2001	76.4	23.6
2002	74.5	25.5
2003	73.9	26.1

Av tabellen fremgår det at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer varierer fra 73.7 til 78.5 prosent i perioden 1994–2003. Andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er således markert høyere enn andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til denne bransjen for skadeårgangene 1994–1998, mens forholdet er omvendt for skadeårgangene 1999–2003 (med unntak av 2001–årgangen).

I tilknytning til tabell 3.4 skal det påpekes at for alle skadeårganger er den beregnede fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader basert på de sist tilgjengelige data, dvs. anslag pr. 31. desember 2003. En sammenlikning med rapporten om bransjeregnskapet pr. 31. desember 2002 viser at andelen av anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har blitt nedjustert med inntil 4 prosentpoeng for enkelte av skadeårgangene 1994–2002. For seks av skadeårgangene utgjør nedjusteringen mer enn 2 prosentpoeng. Det må forventes at slike justeringer av fordelingen mellom de to delbransjene vil finne sted også i forbindelse med de fremtidige oppdateringer av anslåtte brutto erstatningskostnader pr. skadeårgang.

3.3 Anslåtte brutto skadeprosenter

I tabell 3.5 gis en oversikt over anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2003, slik disse er fastsatt ved utløpet av 2003. Oversikten omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene. Dataene for delbransjene dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2003. En tilsvarende illustrasjon er gitt i figur 3.4.

Tabell 3.5. Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember 2003.

Skadeårgang	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	111.1	–	–
1992	105.1	–	–
1993	101.7	–	–
1994	107.3	125.0	71.9
1995	130.4	143.4	99.1
1996	159.8	175.7	120.1
1997	192.3	199.0	175.8
1998	201.8	206.3	187.6
1999	181.2	175.5	199.5
2000	136.9	134.9	143.2
2001	114.0	114.0	113.8
2002	103.3	100.1	114.0
2003	96.2	92.6	108.0

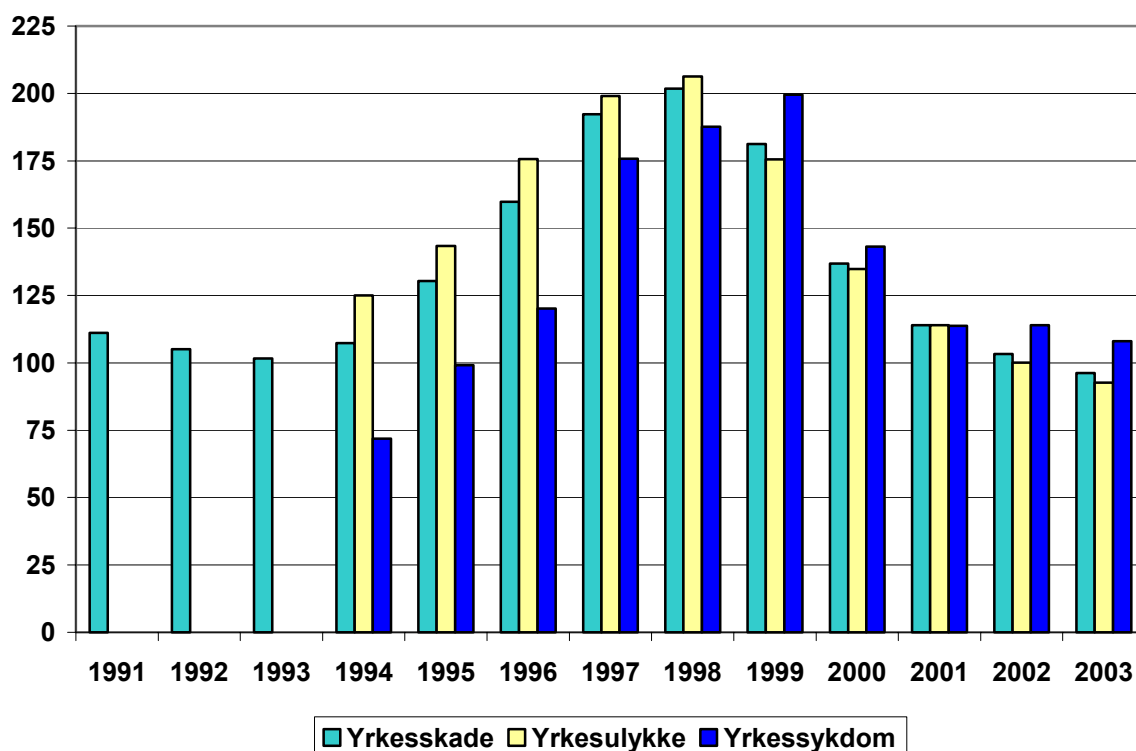
Av tabell 3.5 og figur 3.4 fremgår det at det er en kraftig økning i anslått brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra 1993 til 1998, etter en viss nedjustering fra skadeårgang 1991 (111 prosent) til skadeårgang 1993 (102 prosent). For skadeårgang 1998 er anslaget på brutto skadeprosent 202. I løpet av de fem siste skadeårgangene (1999–2003) er imidlertid anslaget på brutto skadeprosent blitt mer enn halvert, og for 2003–årgangen er brutto skadeprosent foreløpig anslått til 96. Denne utviklingen har først og fremst sammenheng med de markerte økninger i bruttopremiene i løpet av denne perioden.

Også for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er det en markert økning i de anslåtte brutto skadeprosenter frem til hhv. 1998– og 1999–årgangen:

- For Yrkesulykkeforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 125 for skadeårgang 1994 til 206 for skadeårgang 1998.
- For Yrkessykdomsforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 72 for skadeårgang 1994 til 199 ½ for skadeårgang 1999.

I løpet av perioden 1998–2003 (resp. 1999–2003) har imidlertid anslaget på brutto skadeprosent blitt kraftig nedjustert for de to delbransjene. For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer blir den anslåtte skadeprosenten i løpet av disse årgangene redusert fra 206 til 92 ½. For delbransjen Yrkessykdomsforsikringer blir skadeprosenten i samme periode redusert fra 199 ½ til 108.

Figur 3.4. Anslåtte brutto skadeprosjenter for skadeårgangene 1991–2003.
Estimert pr. 31. desember 2003. Prosent.

Avslutningsvis skal det bemerkes at det er til dels betydelig avvik mellom de årgangsspesifikke anslåtte brutto skadeprosjenter som er angitt i tabell 3.5 og de årlige påløpne brutto skadeprosjenter som er angitt i tabellene 2.2.A–C. Dette forholdet henger sammen med de årlige avviklingstap eller avviklingsgevinster som selskapene erfarer. Videre er det registrert til dels betydelige justeringer av de anslåtte brutto skadeprosjenter fra utløpet av de respektive skadeårganger fram til utløpet av 2003. En nærmere dokumentasjon av disse utviklingstrekkene er gitt i kapitlene 4–6.

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i avsnittene 3.1–3.3 foran er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen.

I vedlegg F gis det noen illustrasjoner på utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier og brutto erstatningskostnader og en sammenlikning/vurdering av forskjellene mellom de nominelle og de inflasjonskorrigerte premie- og erstatningsstørrelser.

4. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer

Nedenfor gis oversikter over bl.a. hvordan anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har utviklet seg over tid. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer gis i kapitlene 5 og 6.

Tabell 4.1 gir en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2003 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2002 og 2003. Tabell 4.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1991–2003) har utviklet seg.

Av tabell 4.1 fremgår bl.a. følgende:

- For alle skadeårganger har det vært til dels meget markerte oppjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2003. Oppjusteringene har vært spesielt store (dvs. minst 15 prosent) for skadeårgang 1991 og skadeårgangene 1995–1998.
- For alle skadeårganger har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt oppjustert også i løpet av 2003. Disse oppjusteringene er størst for skadeårgangene 1993 (7.8 prosent) og 2000 (8.9 prosent). Den samlede oppjusteringen av anslåtte brutto erstatningskostnader fra utløpet av 2002 til utløpet av 2003 tilsvarer brutto avviklingstap for regnskapsåret 2003, jf. også tabellene 1.1. og 4.5.

*Tabell 4.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1991	795.1	882.2	928.8
1992	968.8	1 020.2	1 072.2
1993	1 055.2	1 014.0	1 093.0
1994	1 034.6	1 124.1	1 135.0
1995	952.7	1 264.0	1 325.1
1996	892.2	1 372.7	1 432.2
1997	1 069.2	1 480.9	1 544.0
1998	1 346.4	1 612.6	1 655.6
1999	1 499.5	1 537.5	1 638.5
2000	1 511.0	1 395.9	1 519.5
2001	1 517.4	1 508.8	1 555.1
2002	1 662.2	1 662.2	1 773.0
2003	1 876.4	–	1 876.4

Når det gjelder tabell 4.2 kan følgende utviklingstrekk registreres:

- Oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader har også medført kraftige oppjusteringer i de anslåtte brutto skadeprosenter for et flertall av skadeårgangene. Som følge av den markerte reduksjonen i de opptjente bruttopremier frem til 1998, samt det forhold at selskapene har måttet bruke flere år på å få premiene tilbake til nivået fra 1993, ligger nivået på de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1995–2000 svært høyt (130 ½–202) ved utløpet av 2003.

*Tabell 4.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1991	95.1	105.5	111.1
1992	94.9	100.0	105.1
1993	98.2	94.3	101.7
1994	97.8	106.2	107.3
1995	93.8	124.4	130.4
1996	99.5	153.2	159.8
1997	133.2	184.4	192.3
1998	164.1	196.6	201.8
1999	165.8	170.0	181.2
2000	136.1	125.7	136.9
2001	111.2	110.6	114.0
2002	96.9	96.9	103.3
2003	96.2	–	96.2

I de to foregående tabellene er det vist hvorledes anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter har utviklet seg fra utløpet av de respektive skadeårganger frem til utløpet av 2003 (siste rapporteringstidspunkt). Det er imidlertid av interesse også å kartlegge hvordan de anslåtte brutto erstatningskostnader – ved et gitt rapporteringstidspunkt – er fordelt mellom de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

I tabellene 4.3 og 4.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2003 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1991–2003) på de tre forannevnte komponenter. Tabell 4.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 4.4 angir de relative andeler. Av tabellene fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt

med skadeårgangens "alder". For 1991-årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 89 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

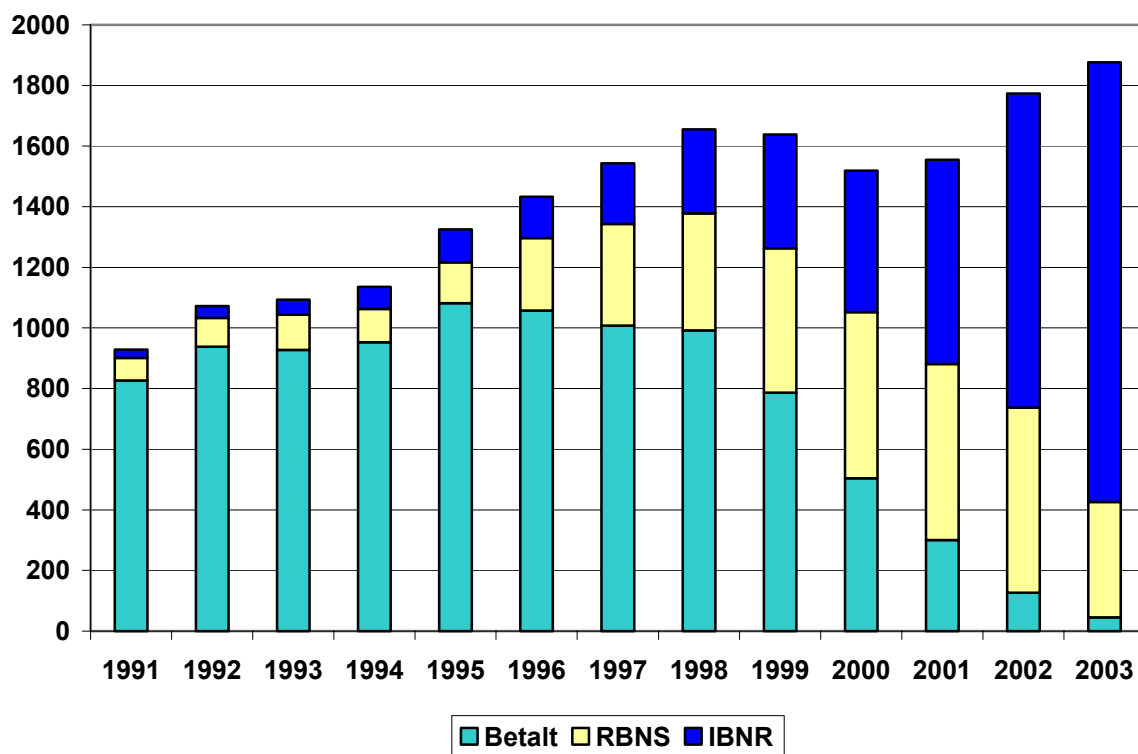
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2003 drøyt 77 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. IBNR-andelen avtar raskt med skadeårgangenes "alder" og utgjør hhv. 3.7 og 3.0 prosent for 1992-årgangen og 1991-årgangen.
- Hva angår brutto avsetninger for de meldte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger) viser tabellen at disse avsetningenes andel av anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger.
- For skadeårgangene 1991 og 1992 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte skader, hhv. 97 og 96.3 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. $41 \frac{1}{2}$ og $22 \frac{3}{4}$ prosent for hhv. 2002-årgangen og 2003-årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 4.1 og 4.2.

*Tabell 4.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	826.1	75.0	27.6
1992	937.9	94.8	39.5
1993	927.5	116.6	48.8
1994	953.5	109.3	72.2
1995	1 081.7	134.6	108.9
1996	1 057.3	239.4	135.6
1997	1 008.2	334.8	201.0
1998	992.2	386.2	277.2
1999	787.0	476.0	375.6
2000	503.6	548.5	467.5
2001	300.1	581.0	673.9
2002	126.3	610.3	1 036.4
2003	45.2	380.5	1 450.8

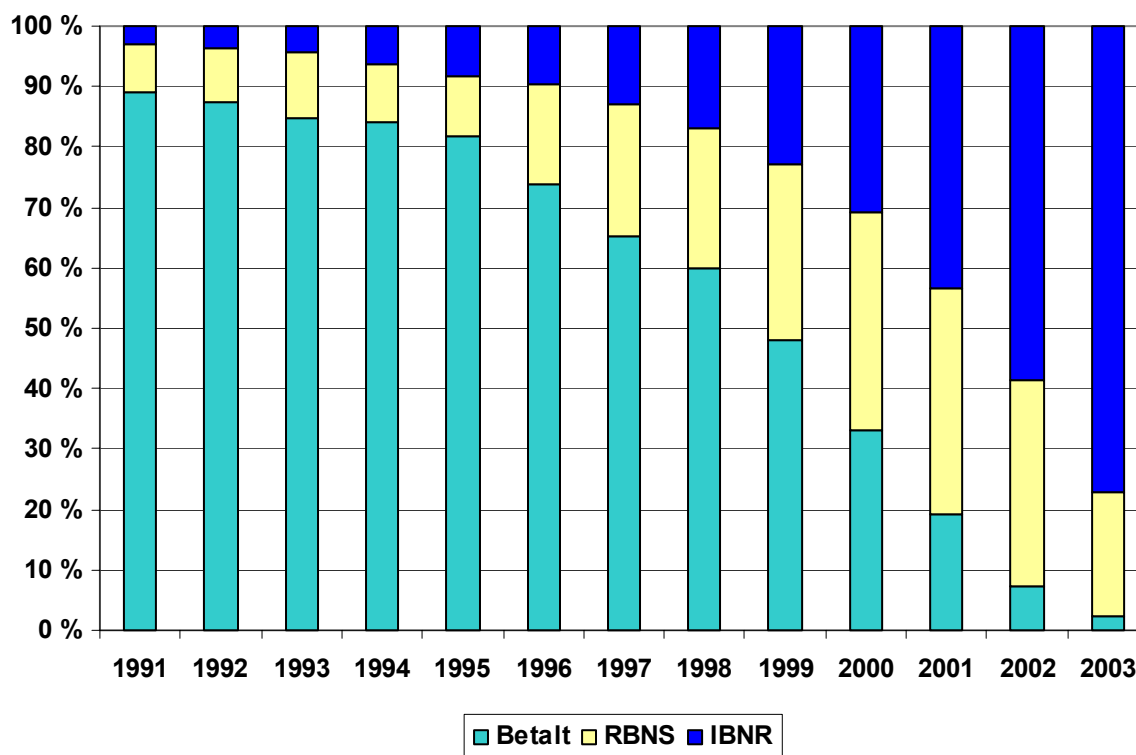
Figur 4.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2003. Mill. kr.

Tabell 4.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	89.0	8.1	3.0
1992	87.5	8.8	3.7
1993	84.9	10.7	4.5
1994	84.0	9.6	6.4
1995	81.6	10.2	8.2
1996	73.8	16.7	9.5
1997	65.3	21.7	13.0
1998	59.9	23.3	16.7
1999	48.0	29.1	22.9
2000	33.1	36.1	30.8
2001	19.3	37.4	43.3
2002	7.1	34.4	58.5
2003	2.4	20.3	77.3

Figur 4.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2003. Relative andeler.

I figurene 4.1 og 4.2 er det – for hver av skadeårgangene 1991–2003 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2003 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 4.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1991 har blitt endret fra og med utløpet av 1991 (dvs. utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2003. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1991 til utgangen av 2003.

Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1992–1999 er gitt ved figurene 4.4–4.11.

Av figurene 4.3–4.11 ser man bl.a. følgende:

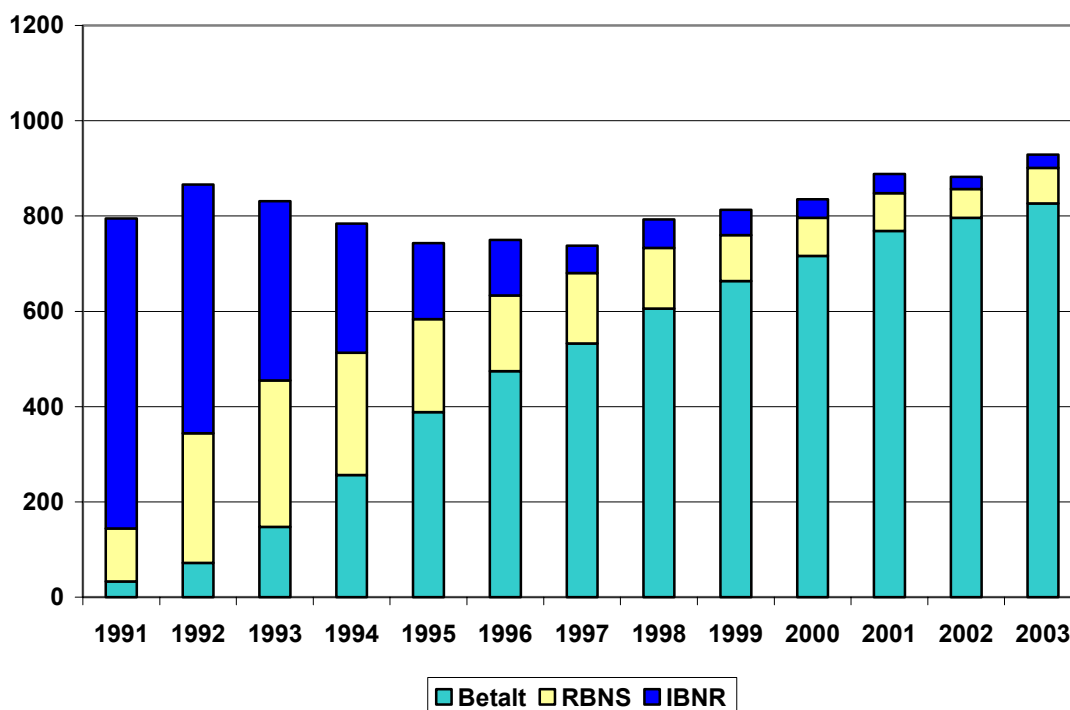
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (2–4 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (76 ½–85 ½ prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1991–1994 har blitt markert oppjustert siden utløpet av (regnskapsår) 1997, etter at disse anslagene hadde blitt nedjustert gjennom 1994, 1995 og til dels 1996.

For skadeårgangene 1991–1993 er de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2003 betydelig høyere enn det anslaget på samlet brutto erstatningskostnad som forelå ved utgangen av 1997. For skadeårgang 1994 er de betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2003 av samme størrelsesorden som anslaget på brutto erstatningskostnader for denne årgangen ved utgangen av 1997.

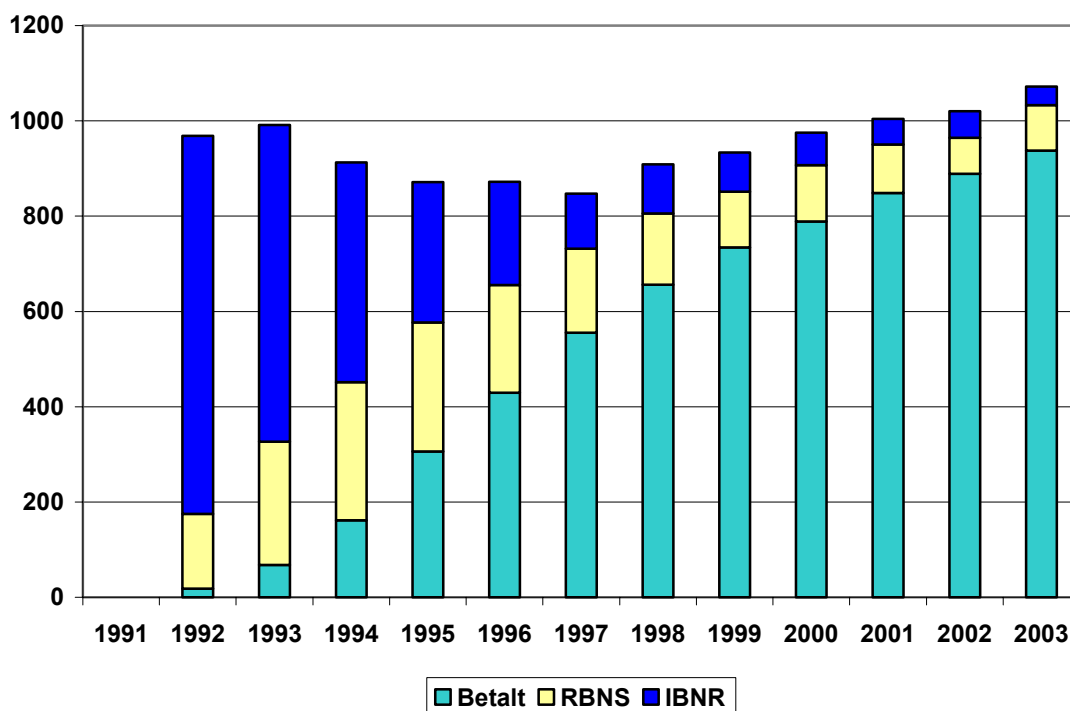
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2003. For skadeårgangene 1995 og 1996 gjelder for øvrig at de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2003 er betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på samlet brutto erstatningskostnad. Hva angår skadeårgangene 1997 og 1998 er summen av akkumulerte betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetning ved utløpet av 2003 høyere enn de opprinnelige anslagene på brutto erstatningskostnader.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1999 er ved utløpet av 2003 markert høyere enn det opprinnelige anslaget, etter at dette anslaget ble noe nedjustert i løpet av 2000 og 2001.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg C.

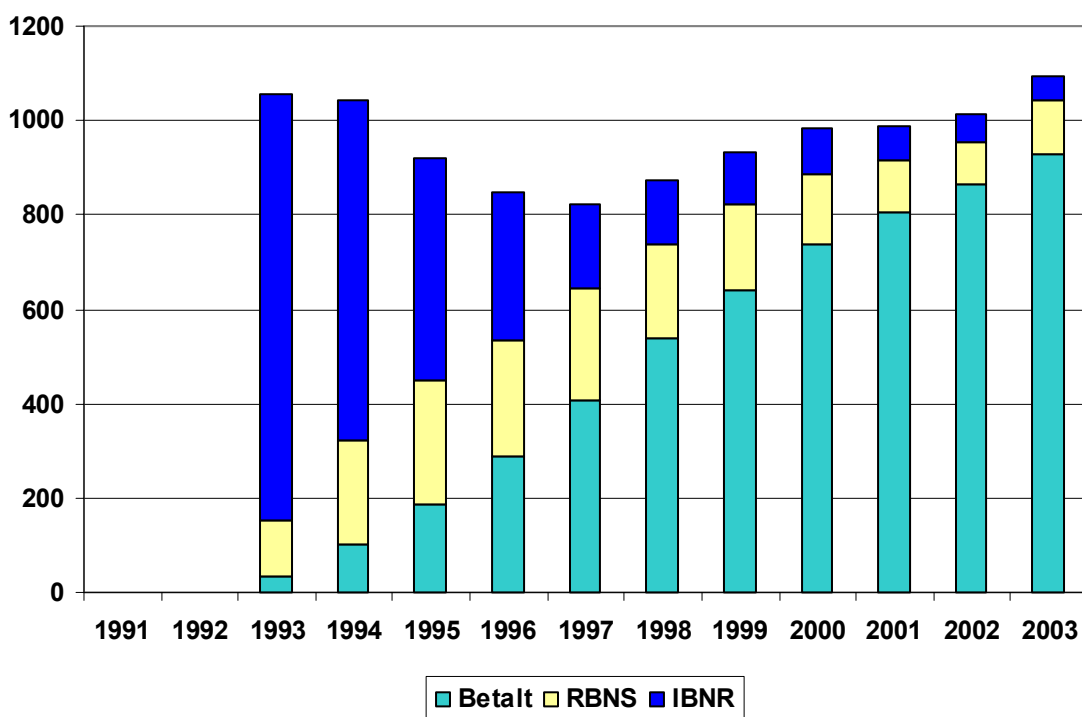
*Figur 4.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1991.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1991–2003. Mill. kr.*

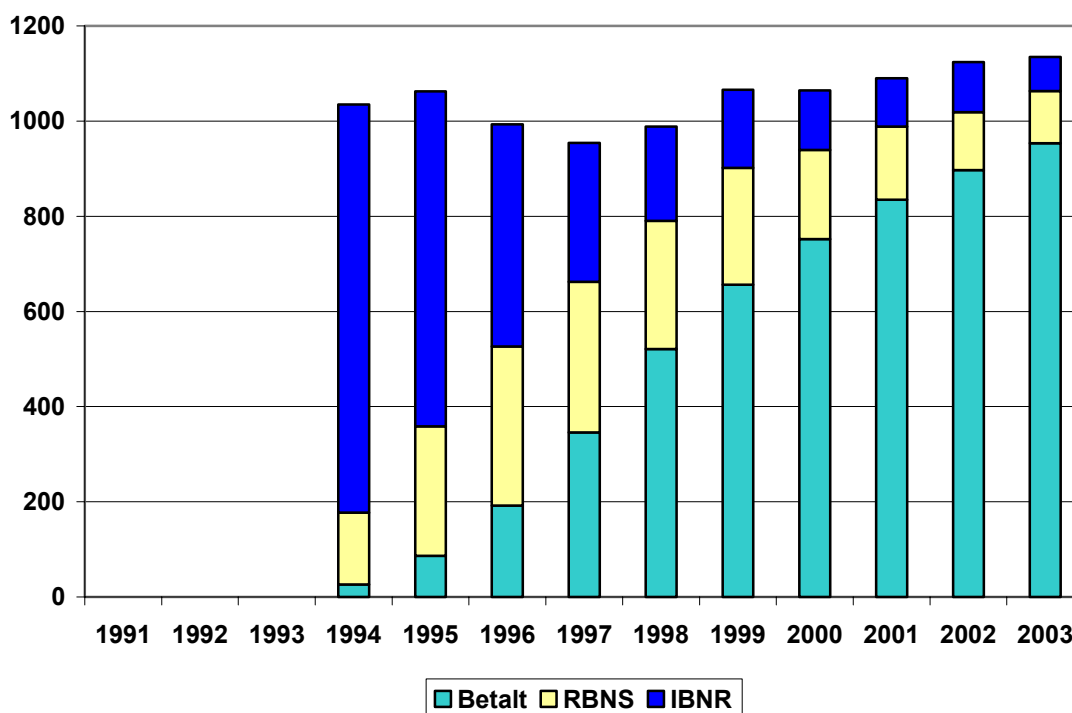
Figur 4.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1992.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1992–2003. Mill. kr.

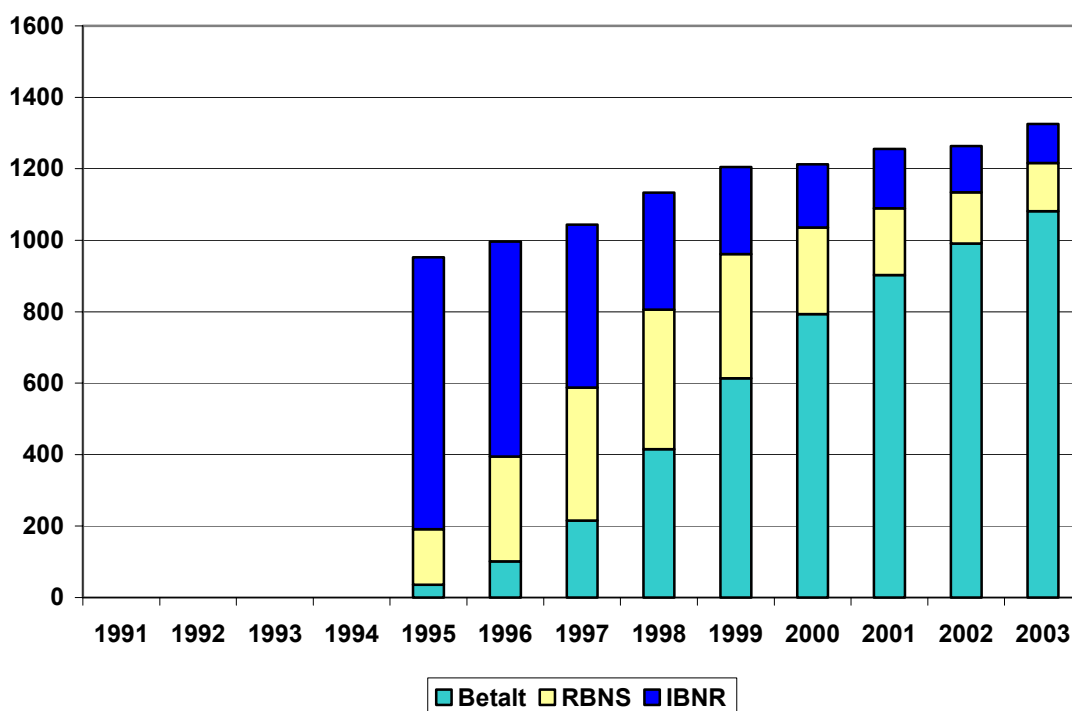
Figur 4.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1993.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1993–2003. Mill. kr.

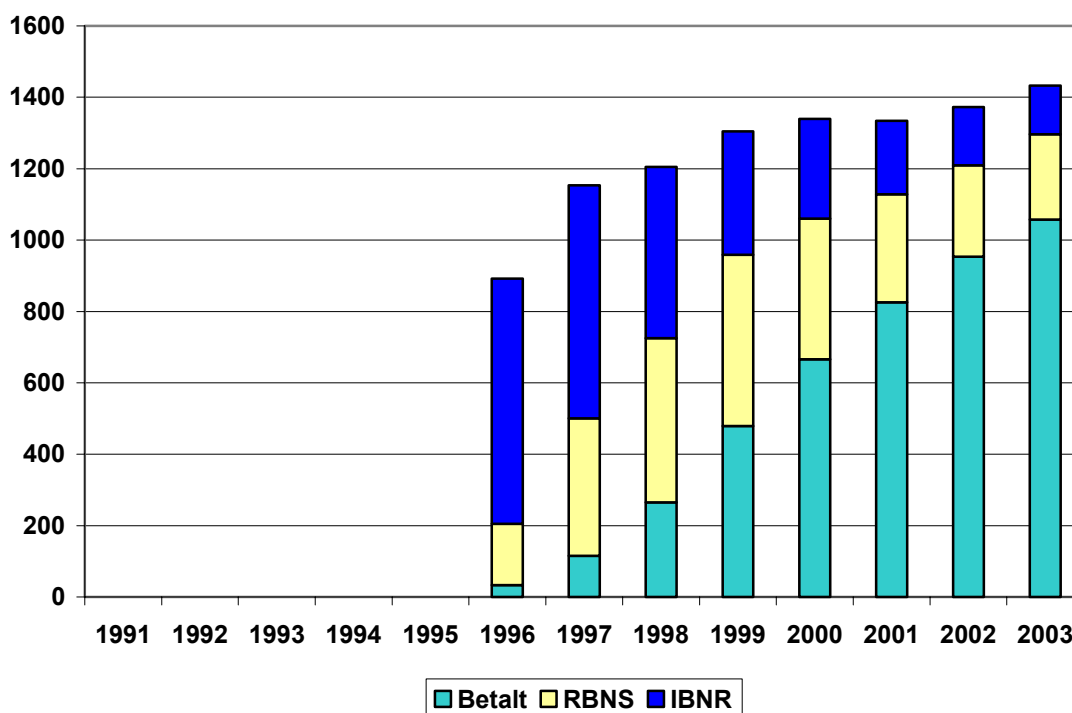
Figur 4.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2003. Mill. kr.

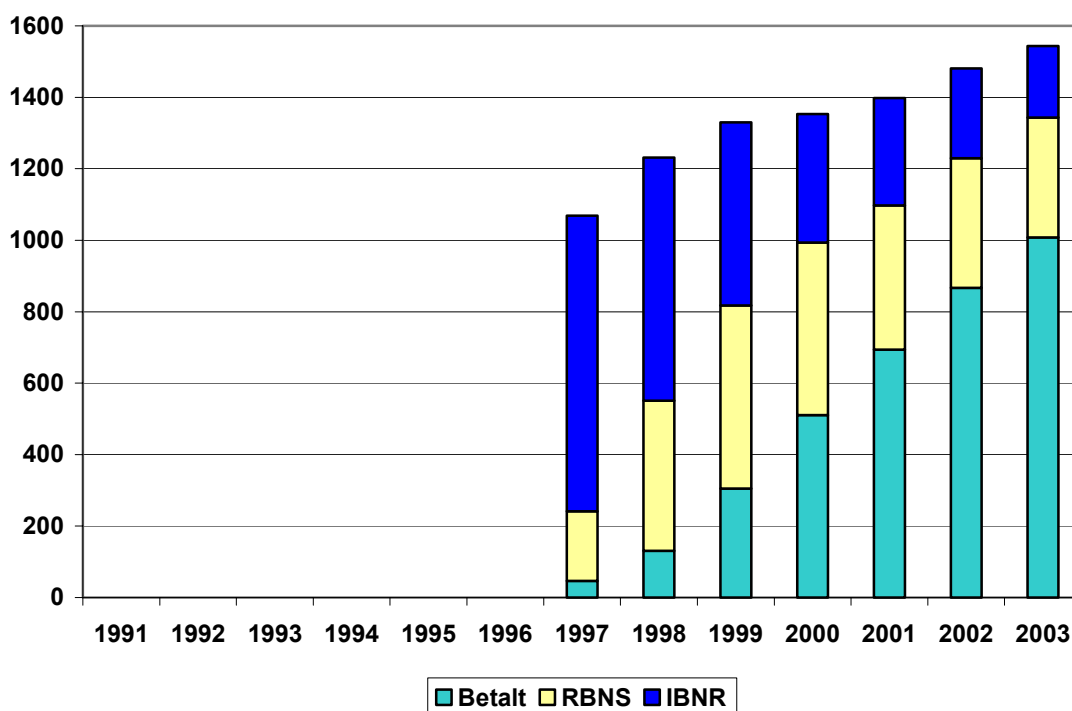
Figur 4.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2003. Mill. kr.

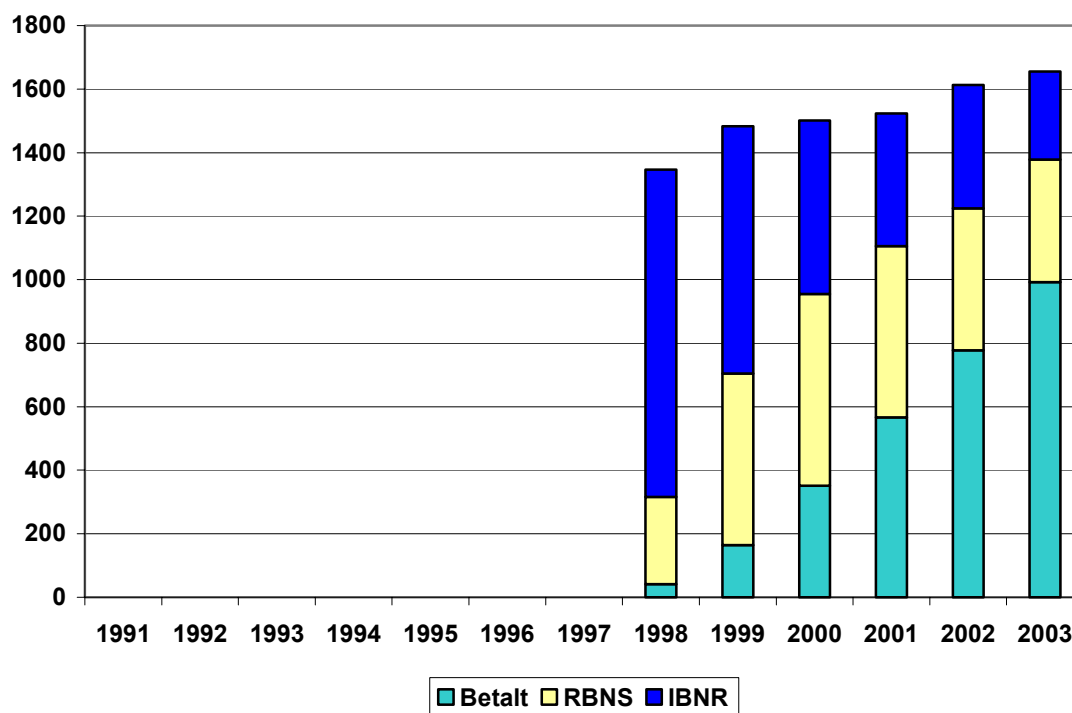
Figur 4.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2003. Mill. kr.

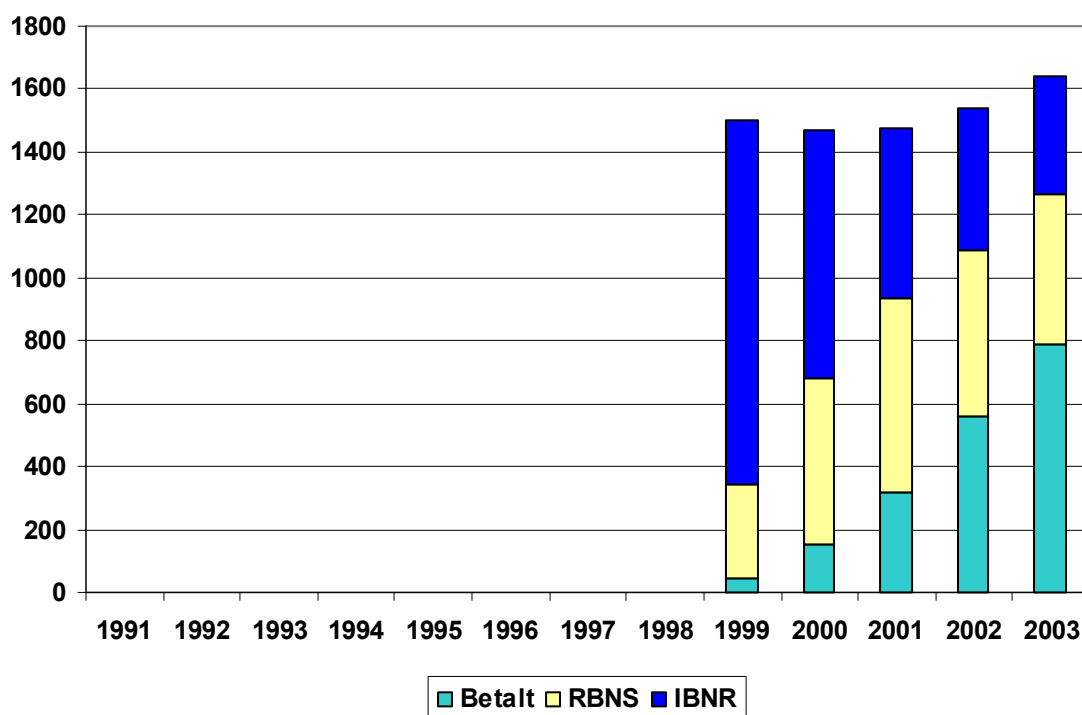
Figur 4.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2003. Mill. kr.

Figur 4.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2003. Mill. kr.

Figur 4.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2003. Mill. kr.

5. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer

I tabell 5.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesulykker inntruffet i årene 1994–2003 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2002 og 2003. Tabell 5.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2003) har utviklet seg.

Når det gjelder delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader klare likhetstrekk med den utviklingen som er registret for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett. For alle skadeårgangene 1994–1998 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert i løpet av perioden fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2003. Anslaget for skadeårgang 1999 er i samme periode kun beskjedent oppjustert. Videre er anslaget for skadeårgangene 2000 og 2001 noe nedjustert i forhold til det opprinnelige anslaget, mens anslaget for skadeårgang 2002 er oppjustert med 1.1 prosent i løpet av 2003.

I løpet av 2003 har anslagene på brutto erstatningskostnader blitt oppjustert (eller forblitt uendret) for de fleste skadeårganger med unntak av 1994-årgangen.

*Tabell 5.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1994	726.4	881.7	880.5
1995	695.2	1 012.9	1 030.0
1996	689.0	1 087.1	1 123.7
1997	790.5	1 137.8	1 138.0
1998	1 023.7	1 256.2	1 285.8
1999	1 169.7	1 199.2	1 208.6
2000	1 182.5	1 094.2	1 146.0
2001	1 201.3	1 187.7	1 187.7
2002	1 305.2	1 305.2	1 320.2
2003	1 387.3	–	1 387.3

I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er anslagene på brutto skadeprosent til dels meget høye ved utløpet av 2003 for alle skadeårgangene 1994–2000, jf. tabell 5.2. Ved å sammenlikne tabell 5.2 med tabell 4.2 ses dessuten at anslaget på brutto skadeprosent for skadeårgangene 1994–1996 ligger 13–18 prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer enn i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Fra og med skadeårgang 1997 avtar imidlertid forskjellen mellom de nevnte anslag på brutto skadeprosent, og for skadeårgangene 1998–2003 er anslaget på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer lavere enn anslaget for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Tabell 5.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1994	103.1	125.2	125.0
1995	96.8	141.0	143.4
1996	107.8	170.0	175.7
1997	138.2	198.9	199.0
1998	164.3	201.6	206.3
1999	169.8	174.1	175.5
2000	139.2	128.8	134.9
2001	115.3	114.0	114.0
2002	99.0	99.0	100.1
2003	92.6	–	92.6

I tabellene 5.3 og 5.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2003 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2003) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

Tabell 5.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 5.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 5.3 og 5.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens ”alder”. For 1994–årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger ca. 89 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetning for skadeårgang 2003 hele 72 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens ”alder” og utgjør 4 prosent for 1994–årgangen.
- Brutto RBNS–avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger.
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS–avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, hhv. 96 og 94 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 48 og 28 prosent for 2002–årgangen og 2003–årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 5.1 og 5.2.

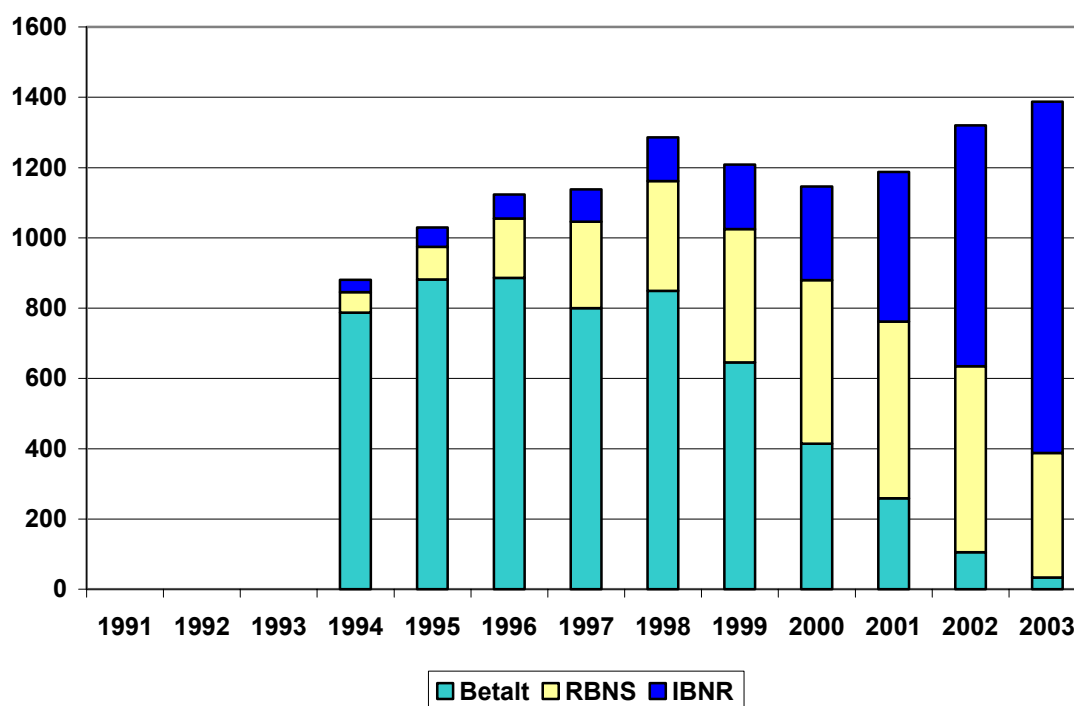
*Tabell 5.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	787.3	58.2	35.0
1995	882.0	92.3	55.8
1996	886.1	168.9	68.6
1997	799.6	246.4	92.0
1998	848.9	312.3	124.7
1999	645.5	380.1	182.9
2000	413.8	466.1	266.0
2001	258.6	503.4	425.7
2002	105.4	529.3	685.6
2003	33.7	354.4	999.2

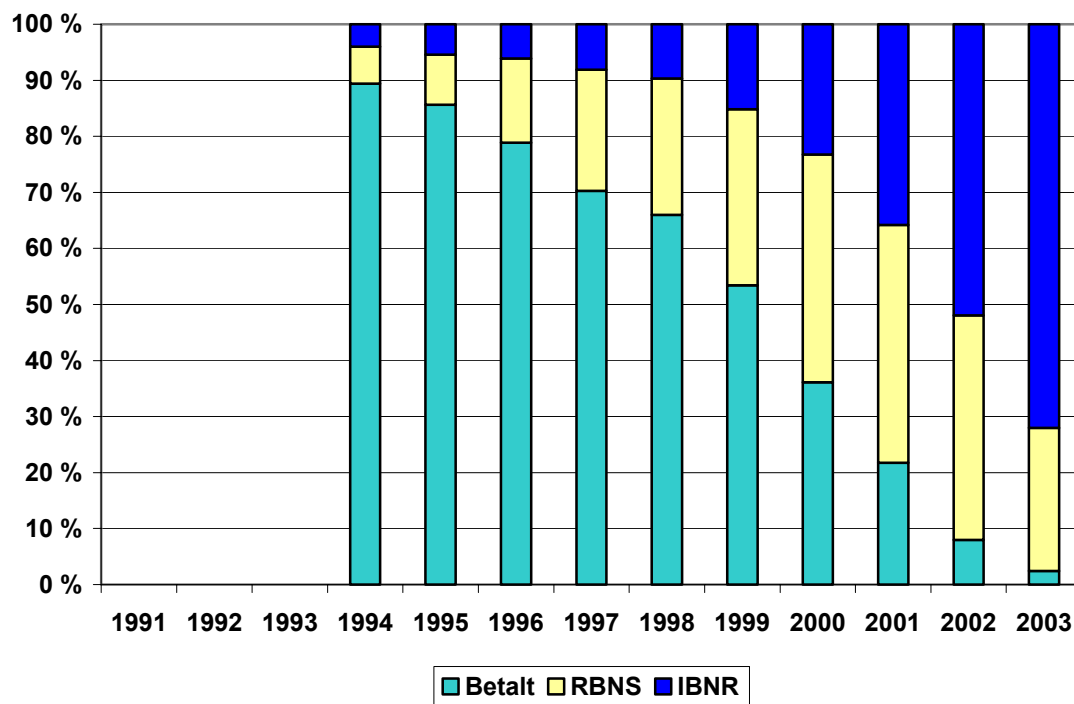
*Tabell 5.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	89.4	6.6	4.0
1995	85.6	9.0	5.4
1996	78.9	15.0	6.1
1997	70.3	21.7	8.1
1998	66.0	24.3	9.7
1999	53.4	31.5	15.1
2000	36.1	40.7	23.2
2001	21.8	42.4	35.8
2002	8.0	40.1	51.9
2003	2.4	25.6	72.0

Figur 5.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2003. Mill. kr.

Figur 5.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2003. Relative andeler.

I figurene 5.1 og 5.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2003 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2003 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 5.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2003. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2003.

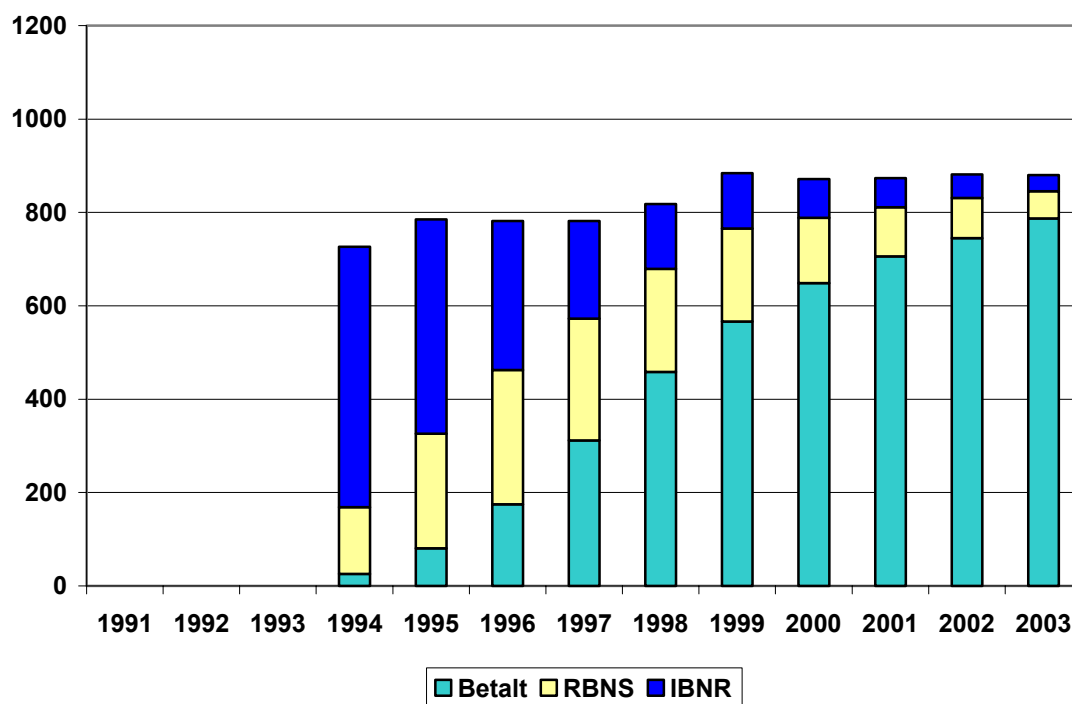
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–1999 er gitt ved figurene 5.4–5.8.

Av figurene 5.3–5.8 ser man bl.a. følgende:

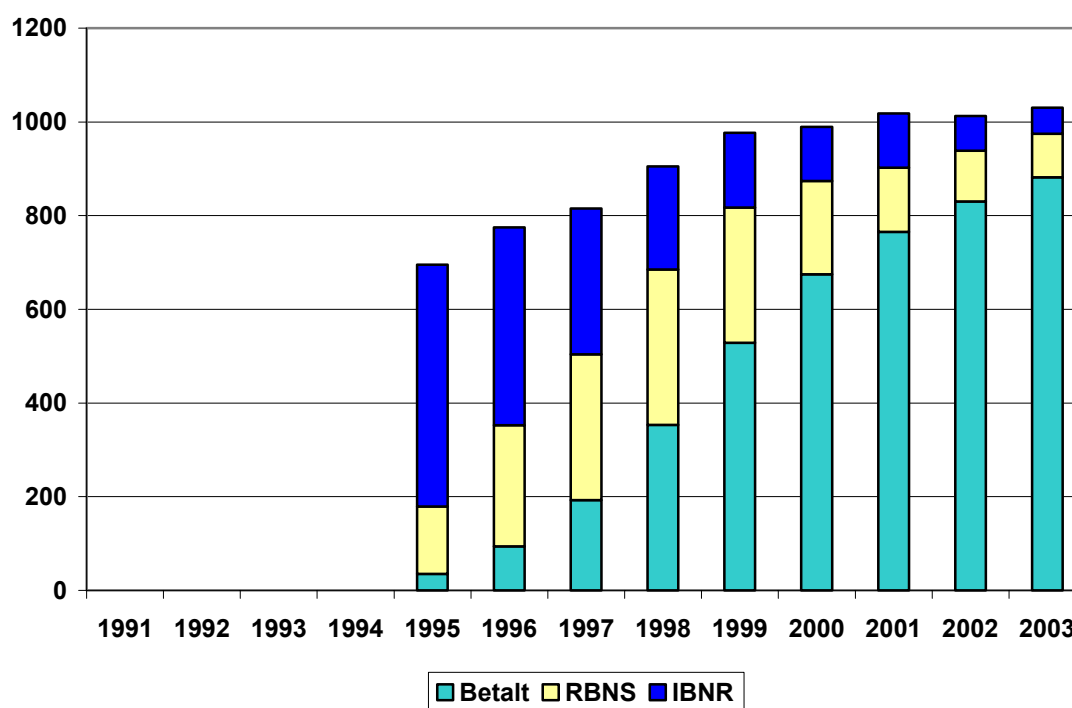
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (3–5 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (71–77 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt betydelig oppjustert (21 ¼ prosent) i løpet av regnskapsårene 1995–2003 betraktet under ett, og da først og fremst i perioden 1995–1999. De akkumulerte betalte bruttoerstatninger er ved utgangen av 2003 betydelig høyere (over 8 prosent) enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnad for denne skadeårgangen.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1997 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt meget kraftig oppjustert (44–63 prosent) fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2003. Hva angår skadeårgangene 1995 og 1996 er de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2003 betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for disse skadeårgangene. For skadeårgang 1997 er de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2003 noe høyere (ca. 10 mill kr) enn det anslag på brutto erstatningskostnad som ble utarbeidet ved utløpet av 1997.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1998 er også betydelig oppjustert siden utløpet av skadeårgangen (25 ½ prosent i perioden 1999–2003), mens anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1999 er oppjustert med kun drøyt 3 prosent siden utløpet av skadeårgangen.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger er gitt i vedlegg D.

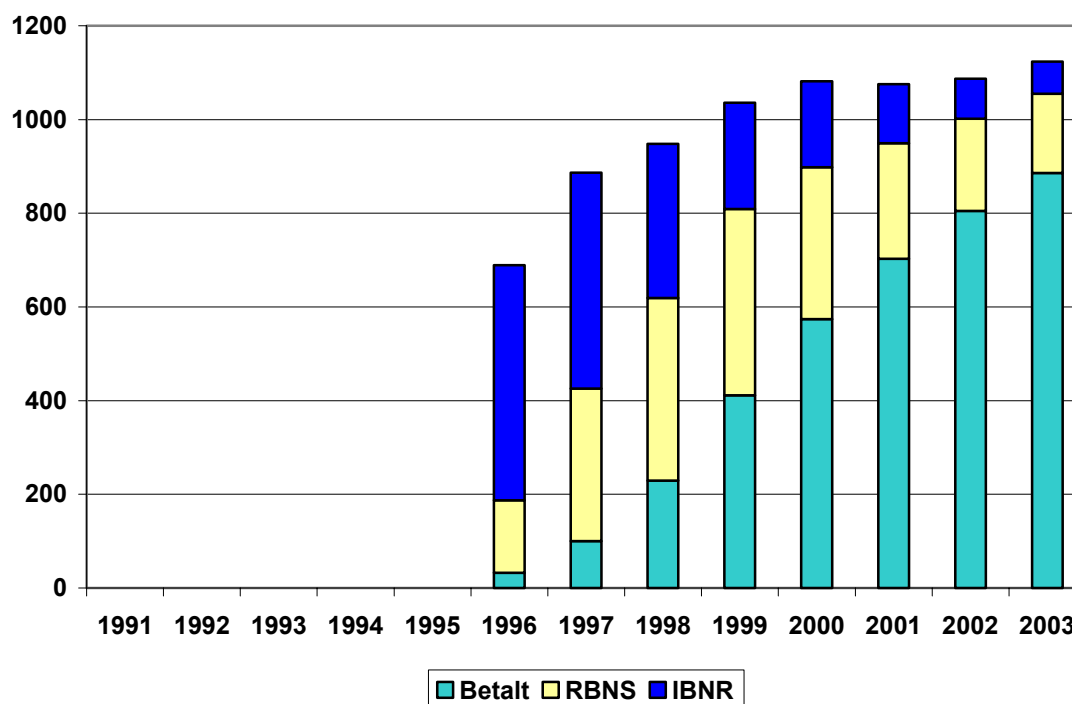
Figur 5.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2003. Mill. kr.

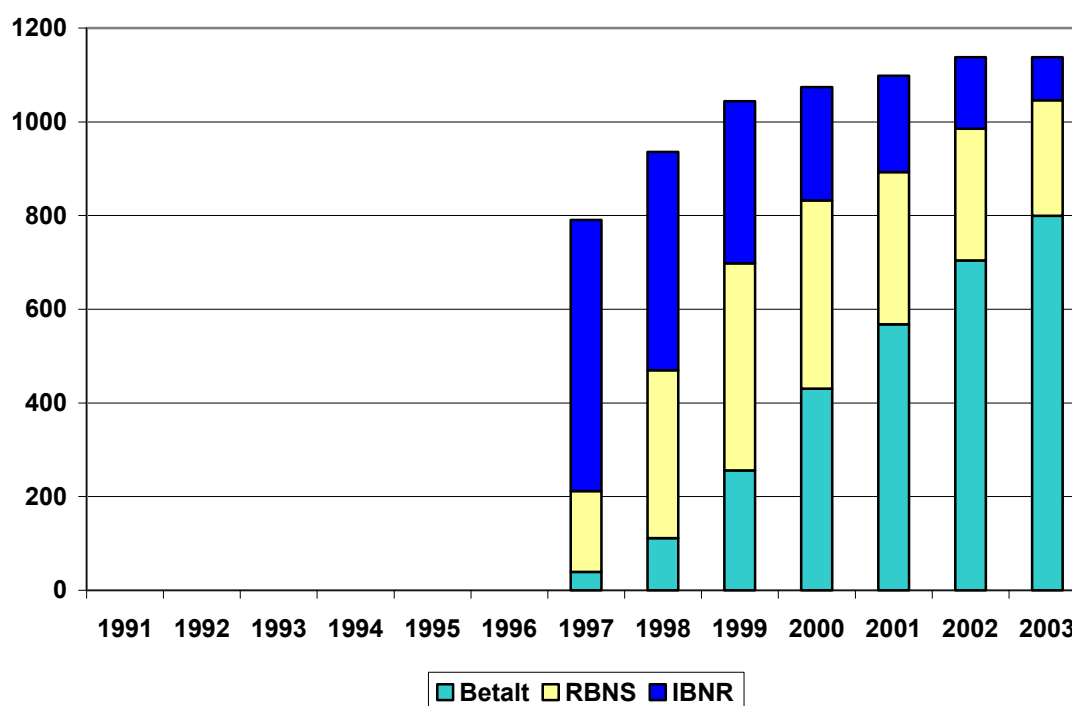
Figur 5.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2003. Mill. kr.

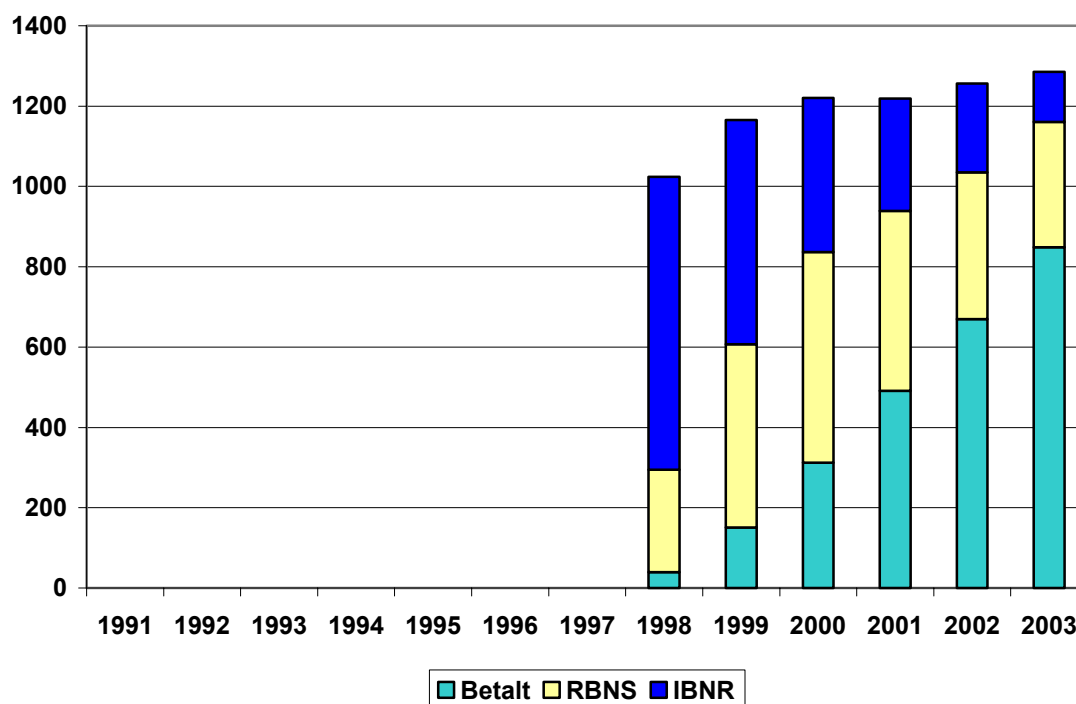
Figur 5.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1996.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2003. Mill. kr.

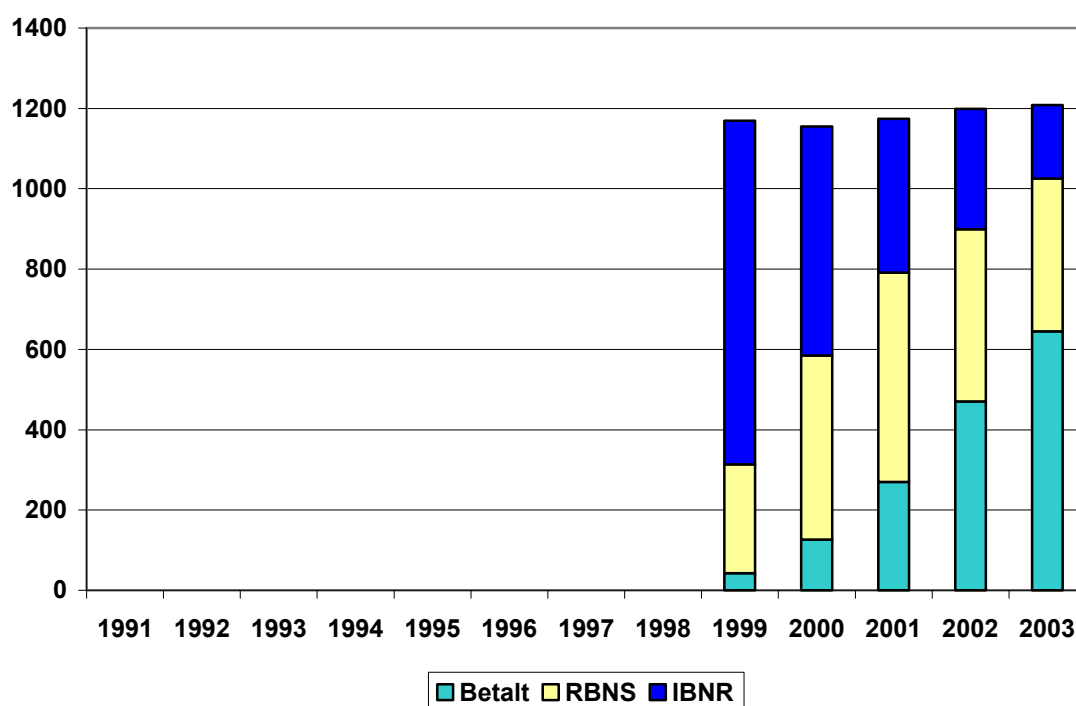
Figur 5.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1997.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2003. Mill. kr.

Figur 5.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2003. Mill. kr.

Figur 5.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2003. Mill. kr.

6. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer

I tabell 6.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkessykdommer inntruffet i årene 1994–2003 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2002 og 2003. Tabell 6.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2003) har utviklet seg.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1994–2003 vært noe forskjellig fra den utviklingen som er registrert både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett og for delbransjen Yrkesulykkforsikringer. Det fremgår imidlertid av tabell 6.1 at det bare er skadeårgang 1994 som har lavere anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2003 enn ved utløpet av skadeårgangen. Dette anslaget har imidlertid blitt gradvis oppjustert siden utløpet av 1998, da anslaget på brutto erstatningskostnader for denne årgangen ble stipulert til 170.7 mill. kr.

For skadeårgangene 1995–2002 er de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2003 opptil 50 prosent høyere enn anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av de respektive skadeårganger. Det skal videre påpekes at for alle skadeårgangene 1994–2002 er anslaget på brutto erstatningskostnader vesentlig oppjustert i løpet av 2003. Oppjusteringen er spesielt stor for skadeårgangene 1997, 1999, 2000 og 2002. Den samlede oppjusteringen av brutto erstatningskostnadene for alle 9 skadeårganger i løpet av 2003 utgjør drøyt 460 mill. kr.

*Tabell 6.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1994	308.1	242.4	254.5
1995	257.6	251.1	295.1
1996	203.2	285.6	308.6
1997	278.6	343.1	406.0
1998	322.6	356.4	369.7
1999	329.7	338.3	430.0
2000	328.5	301.7	373.6
2001	316.1	321.0	367.4
2002	357.0	357.0	452.8
2003	489.1	–	489.1

Når det gjelder anslagene på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer, fremgår det av tabell 6.2 at denne fortsatt er svært lav for skadeårgang 1994. Videre holder den anslåtte brutto skadeprosenten for skadeårgang 1995 seg under 100 også ved utløpet av 2003. For de øvrige skadeårgangene ligger imidlertid anslått brutto skadeprosent mellom 108 (2003-årgangen) og 199 ½ (1999-årgangen). De anslåtte brutto skadeprosenter er spesielt høye for skadeårgangene 1997–1999 som alle oppviser skadeprosenter over 175.

Som følge av betydelige premieøkninger de senere år avtar anslått brutto skadeprosent gradvis fra skadeårgang 1999 til skadeårgang 2003, men denne reduksjon er vesentlig mindre enn det som ble lagt til grunn ved utløpet av de respektive skadeårganger.

Tabell 6.2. *Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2002	pr. 31.12.2003
1994	87.1	68.5	71.9
1995	86.5	84.3	99.1
1996	79.1	111.2	120.1
1997	120.6	148.5	175.8
1998	163.7	180.9	187.6
1999	153.0	157.0	199.5
2000	125.9	115.6	143.2
2001	97.9	99.4	113.8
2002	89.9	89.9	114.0
2003	108.0	—	108.0

I tabellene 6.3 og 6.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2003 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2003) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

Tabell 6.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 6.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 6.3 og 6.4 fremgår bl.a. følgende:

- For den siste skadeårgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 2–2 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen øker imidlertid raskt med skadeårgangens ”alder”, og for 1994–årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger drøyt 65 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetning for skadeårgang 2003 drøyt 92 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens ”alder” og utgjør drøyt 14 ½ prosent for 1994–årgangen.
- Brutto RBNS–avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader utgjør mellom 20 og 23 prosent for alle skadeårgangene 1996–2001.
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS–avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkessykdommer, hhv. 85 ½ og 82 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen

blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 22 ½ og 7 ½–8 prosent for 2002– og 2003–årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 6.1 og 6.2.

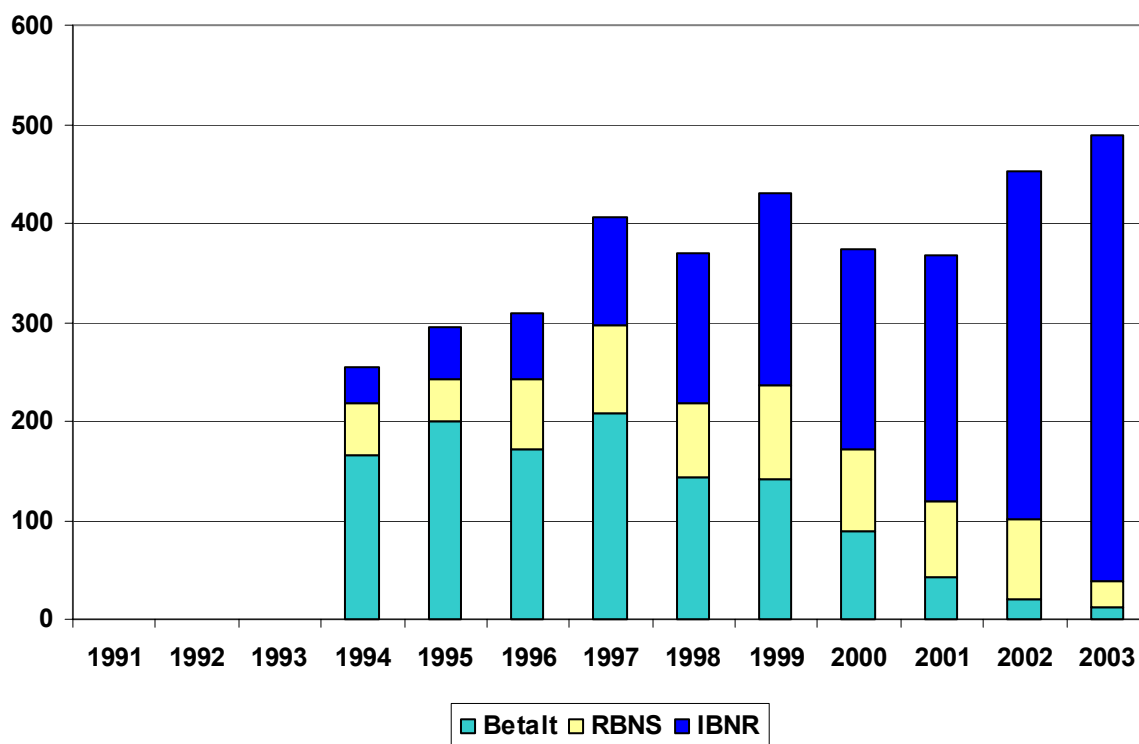
*Tabell 6.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	166.2	51.1	37.2
1995	199.6	42.3	53.1
1996	171.2	70.4	66.9
1997	208.6	88.4	109.0
1998	143.3	73.9	152.5
1999	141.5	95.8	192.7
2000	89.8	82.4	201.4
2001	41.6	77.6	248.3
2002	21.0	81.0	350.8
2003	11.4	26.1	451.6

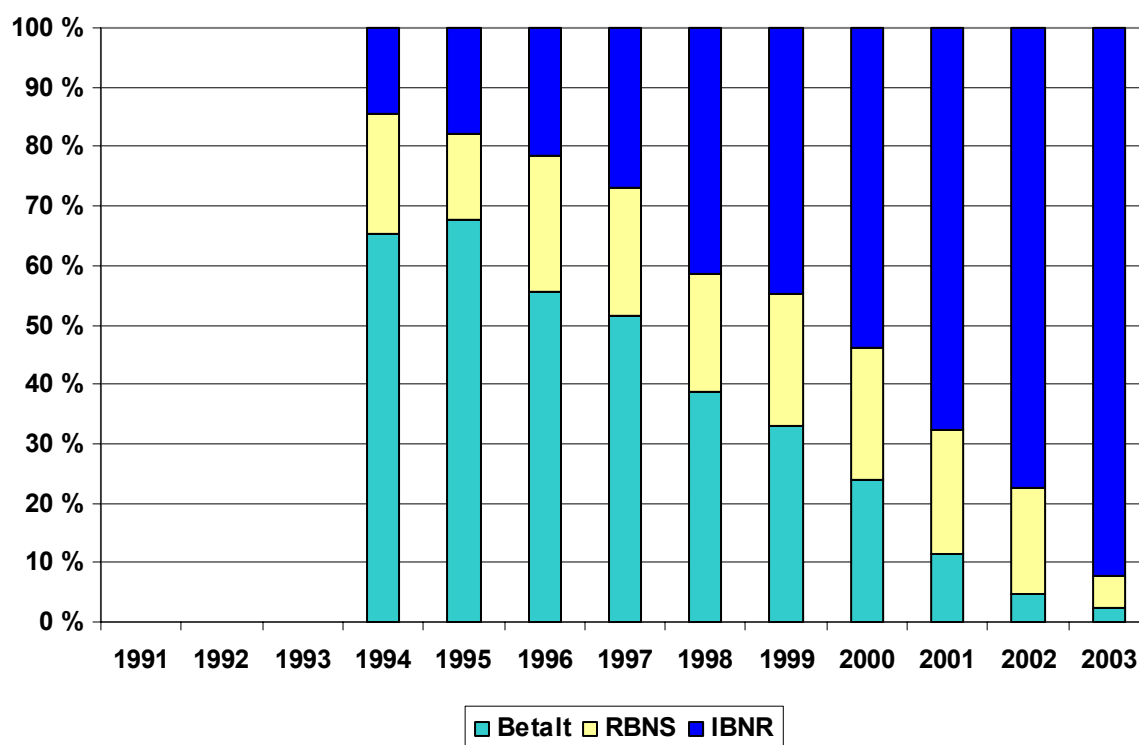
*Tabell 6.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	65.3	20.1	14.6
1995	67.7	14.3	18.0
1996	55.5	22.8	21.7
1997	51.4	21.8	26.9
1998	38.8	20.0	41.3
1999	32.9	22.3	44.8
2000	24.0	22.1	53.9
2001	11.3	21.1	67.6
2002	4.6	17.9	77.5
2003	2.3	5.3	92.3

Figur 6.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2003. Mill. kr.

Figur 6.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2003. Relative andeler.

I figurene 6.1 og 6.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2003 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2003 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 6.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2003. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2003.

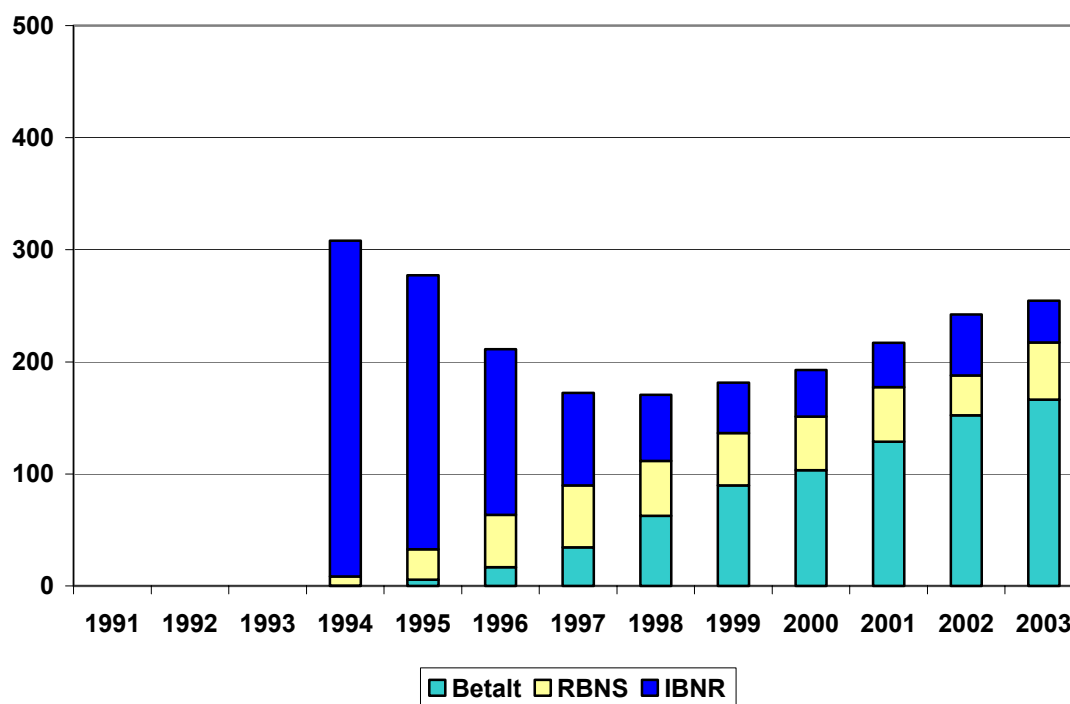
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–1999 er gitt ved figurene 6.4–6.8.

Av figurene 6.3–6.8 ser man bl.a. følgende:

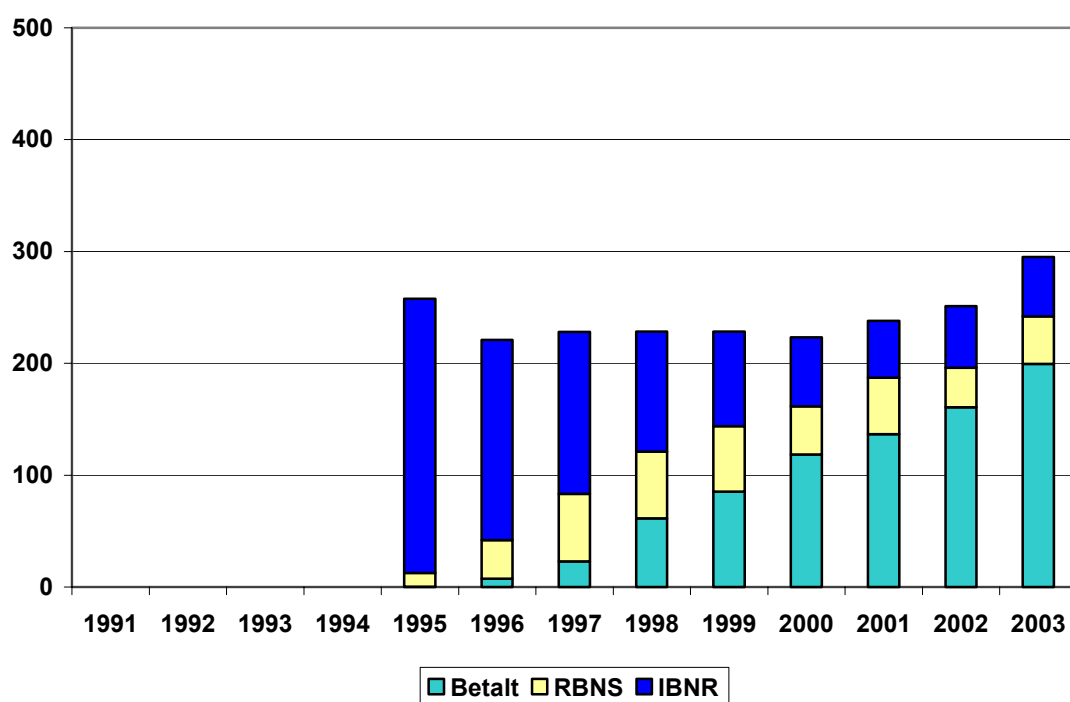
- Det er enkelte markerte likhetstrekk mellom figurene. Med unntak av skadeårgang 1997 utgjør de betalte bruttoerstatninger en nærmest neglisjerbar andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (godt under 1 prosent), men andelen øker deretter raskt. På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetninger en helt dominerende andel ved utløpet av skadeårgangene (89 ½–97 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 ble kraftig nedjustert i løpet av regnskapsårene 1995–1997. I løpet av de fem siste regnskapsårene har det imidlertid vært en klar tendens til oppjustering av dette anslaget.
- Når det gjelder skadeårgang 1995 ble anslaget på brutto erstatningskostnad betydelig nedjustert i løpet av regnskapsår 1996. Etter dette holdt anslaget seg forholdsvis stabilt frem til og med regnskapsår 2000, men har deretter blitt markert oppjustert i løpet av 2001, 2002 og særlig 2003.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1996 var ganske stabilt gjennom de fire regnskapsårene 1998–2001 etter at dette anslaget hadde blitt kraftig oppjustert i løpet av 1997. I løpet av de to siste regnskapsårene er anslaget på brutto erstatningskostnad betydelig oppjustert (med nærmere 20 prosent).
- Hva angår skadeårgang 1997, så har anslaget på brutto erstatningskostnader variert noe over perioden 1998–2001. I løpet av 2002 og 2003 har imidlertid dette anslaget blitt oppjustert med hele 35 ½ prosent, og ligger dermed mer enn 45 ½ prosent over det opprinnelige anslaget.
- Anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgang 1998 ble betydelig nedjustert i løpet av 1999 og 2000 for deretter å bli kraftig oppjustert i løpet av de tre siste årene. Ved utløpet av 2003 er anslaget på brutto erstatningskostnader for denne skadeårgangen 14 ½ prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.
- Også for skadeårgang 1999 ble anslaget på brutto erstatningskostnad noe nedjustert i løpet av de to første årene etter utløpet av skadeårgangen for deretter å bli kraftig oppjustert, særlig i løpet av 2003. Ved utløpet av 2003 er anslaget på brutto erstatningskostnad drøyt 30 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger er gitt i vedlegg E.

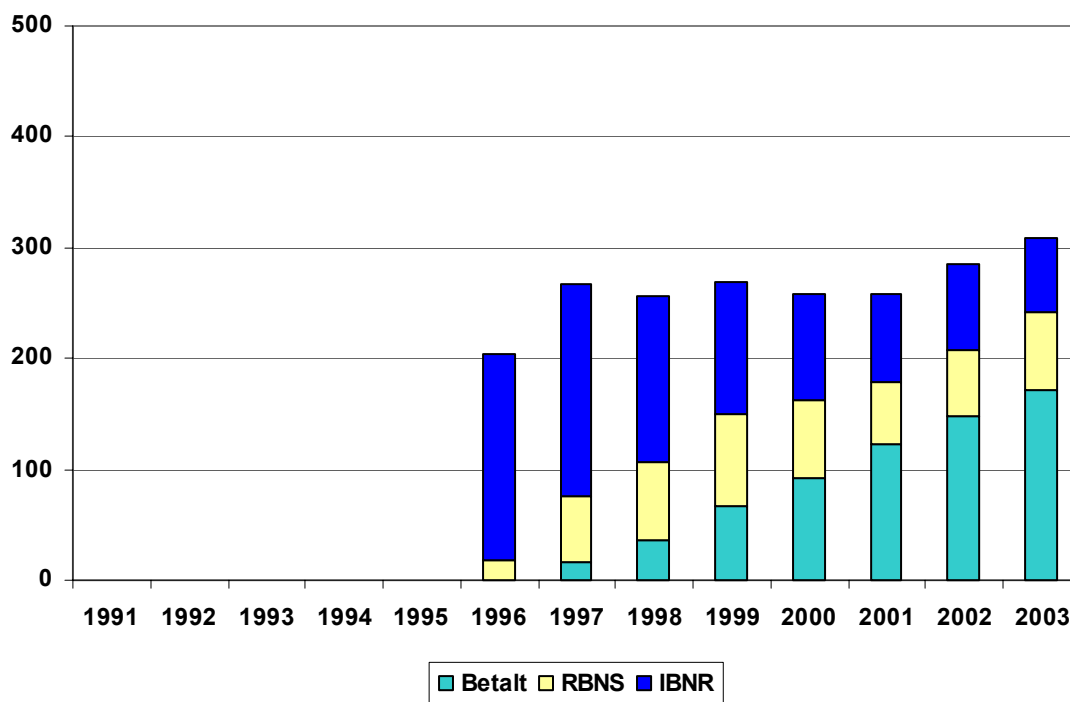
Figur 6.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1994.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2003. Mill. kr.

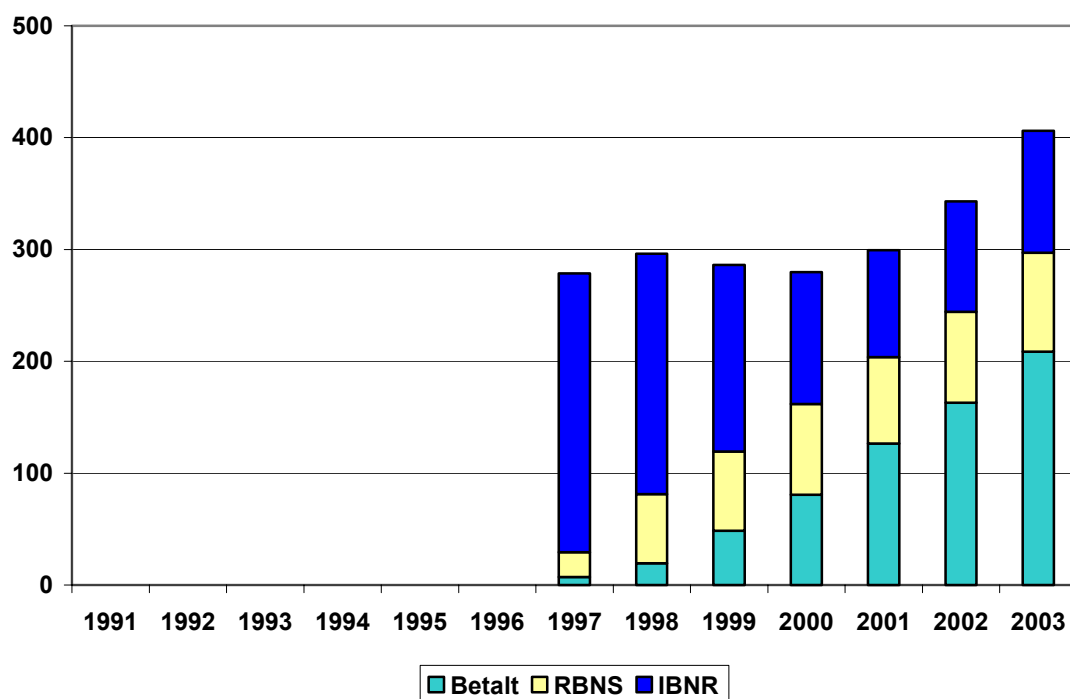
Figur 6.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1995.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2003. Mill. kr.

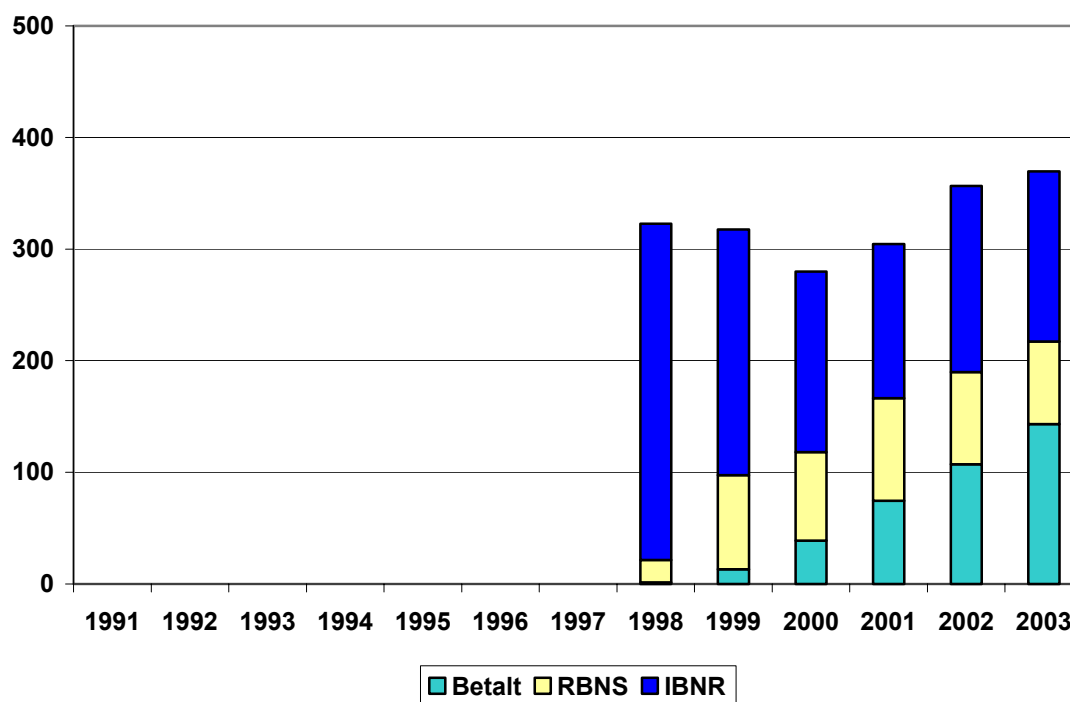
Figur 6.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2003. Mill. kr.

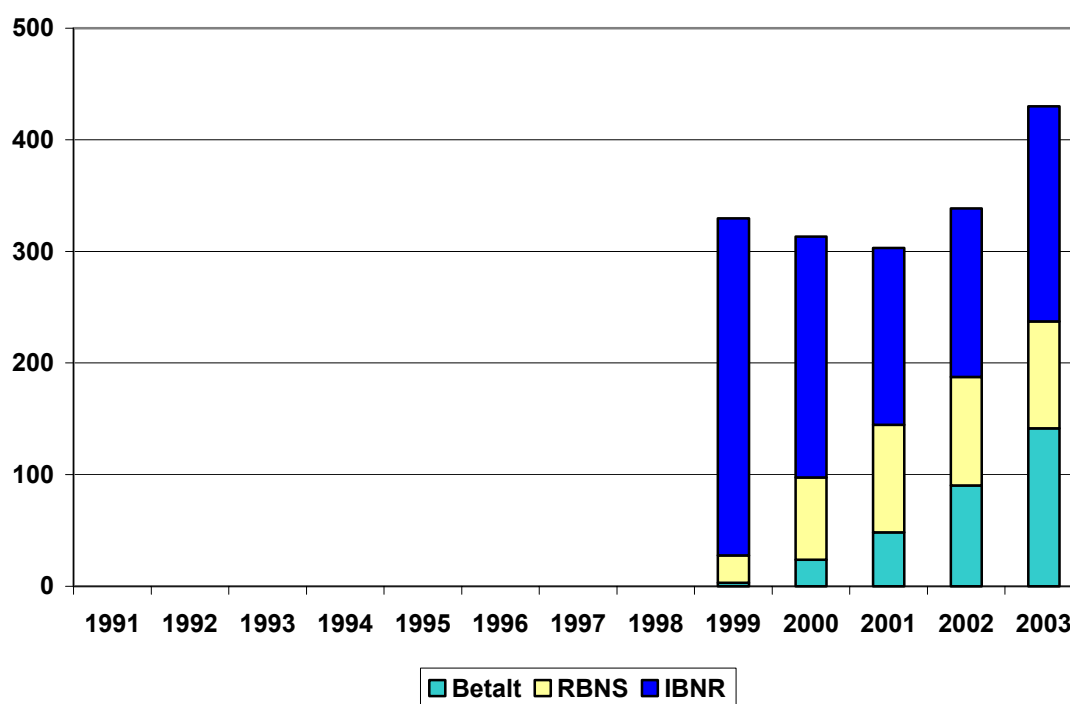
Figur 6.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2003. Mill. kr.

Figur 6.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1998.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2003. Mill. kr.

Figur 6.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1999.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2003. Mill. kr.

7. Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader

I dette kapitlet gis oversikter over utviklingen av de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer.

De beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som benyttes i bransjeregnskapet, er basert på resultatene av en kostnadsundersøkelse som ble gjennomført i regi av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) i 2001. Det vises i denne sammenheng til "Rapport for arbeidet med kostnadsundersøkelsen i yrkesskadeforsikring" (september 2001). Hovedresultatene fra denne rapporten er kort oppsummert i avsnitt 7.1 nedenfor. Deretter blir det i avsnitt 7.2 gitt oversikter over de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som inngår i bransjeregnskapet for hvert av regnskapsårene 1991–2003.

7.1 Kort om kostnadsundersøkelsen

FNHs kostnadsundersøkelse er basert på data fra de fem største skadeforsikringsselskapene som tegner yrkesskadeforsikringer i det norske markedet, nemlig If Skadeforsikring NUF, Gjensidige NOR Forsikring, Vesta Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS og KLP Skadeforsikring AS.

For de fem nevnte skadeforsikringsselskaper fordeler de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for 2001 seg som angitt i tabell 7.1.

Tabell 7.1. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsår 2001. Mill. kr.

Kostnadsart	Beløp
Skadeoppgjør ¹⁾	52.3
Salg ²⁾	158.4
Herav:	
Direkte salg	61.2
Meglet salg og storkundesalg	27.5
Meglerprovisjon	24.4
Poliseproduksjon	22.5
Risikovurdering/Analyse	22.8
Forsikringsrelaterte driftskostnader i alt	210.7

1) Av dette utgjør støttefunksjoner 13.3 mill. kr.

2) Av dette utgjør støttefunksjoner 30.0 mill. kr.

Av tabellen fremgår det at driftskostnadene relatert til yrkesskadeforsikringer er beregnet med utgangspunkt i

- oppgjørskostnader knyttet til behandling av nyanmeldte og løpende skader (uansett skadeårgang), samt

- kostnader som påløper ved selskapenes salg og fornyelser av yrkesskedeforsikringer.

Skadeoppgjørskostnadene er beregnet ut fra de samlede brutto driftskostnader knyttet til én skadeoppgjørsmedarbeider og deretter multiplisert med antall anvendte årsverk i denne funksjonen. Driftskostnadene faller innenfor kalenderåret og skiller således ikke på hvilken skadeårgang de behandlede skadene tilhører.

Når det gjelder kostnadene relatert til salgsaktiviteter mv. er disse beregnet med utgangspunkt i årsverkskostnader for de ulike funksjoner og salgsenheter og deretter multiplisert med antall årsverk innenfor de respektive områdene. Salgskostnadene er inndelt i tre kategorier: Salgskanaler, Poliseproduksjon og Risikovurdering/Analyse. Salgskanalene er igjen spesifisert i Direkte salg og Meglet salg og storkundesalg, fordi kostnadsstrukturen for disse er ulik. Meglerprovisjonen knyttet til disse salgskanalene er skilt ut i en egen kostnadspost.⁴

I den forannevnte rapporten fra FNH gis det også oversikter over de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for hvert av regnskapsårene 1991–2000. I denne sammenheng heter det i rapporten (jf. rapportens side 3) at

[d]isse er konstruert på basis av undersøkelsen for inneværende år under forutsetning om at kostnadsstrukturen for yrkesskedeforsikringsordningen i selskapene har vært den samme i angjeldende periode. De ulike driftskostnadene fra år til år er da fremkommet ved en justering av 2001–resultatet ut fra inflasjonsjustering og forutsetninger om antall årsverk innen oppgjør og salg.

Videre er det ved beregningen av driftskostnadene lagt til grunn at provisjonenes andel av bruttopremien er den samme for hvert av regnskapsårene 1991–2000, og den samme som i 2001 (dvs. 1.86 prosent).

Med dette som utgangspunkt blir de beregnede komponenter i brutto driftskostnadene for regnskapsårene 1991–2001 som angitt i tabell 7.2.

Tabell 7.2. Beregnede driftskostnadskomponenter for regnskapsårene 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Skadeoppgjør	Salg	Støttefunksjon ¹⁾	Provisjoner
1991	2.8	80.8	31.3	17.0
1992	7.2	82.7	33.0	18.3
1993	9.5	84.6	33.7	19.7
1994	11.8	85.8	34.2	19.8
1995	14.0	87.9	36.0	18.1
1996	16.9	88.9	36.5	16.1
1997	21.2	91.3	38.4	14.7
1998	25.8	93.3	39.3	15.1
1999	30.9	95.5	40.2	17.8
2000	34.3	98.5	41.5	20.0
2001	39.0	104.0	43.3	24.4

1) Støttefunksjonen omfatter både skadeoppgjør og salg.

⁴ Det såkalte MAP–fradraget (fradrag for meglerassistert provisjon) som ble innført høsten 2003, vil få konsekvenser for beregningen av driftskostnadene fra og med regnskapsår 2004.

Ved hjelp av tabell 7.2 og oversikter over antall forsikrede (pr. 30. juni i de respektive regnskapsår) i de fem forannevnte selskaper beregnes de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret som angitt i tabell 7.3. Videre er det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsår 2002 tatt høyde for bl.a. prisstigningen fra 2001 til 2002 og at momsreformen har fått full effekt, mens det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsåret 2003 kun er tatt høyde for prisstigningen fra 2002 til 2003.

Tabell 7.3. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 1991–2003. Samlet og pr. forsikret.

Regnskapsår	Samlet (mill. kr)	Pr. forsikret (kr)
1991	132.0	131
1992	141.2	121
1993	147.5	121
1994	151.6	124
1995	156.1	117
1996	158.4	122
1997	165.6	119
1998	173.5	122
1999	184.4	133
2000	194.2	150
2001	210.7	163
2002	–	170
2003	–	175

7.2 Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2003)

Siden antall forsikrede som omfattes av bransjeregnskapet er noe høyere enn antallet som omfattes av FNHs kostnadsundersøkelse, blir også de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader noe høyere.

I tabell 7.4 gis en oversikt over samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet. For hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer sett under ett er disse kostnadene beregnet med utgangspunkt i opplysningene om antall forsikrede gitt ved tabell 3.1.A og forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret gitt ved tabell 7.3. For regnskapsårene 1994–2003 er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdom-forsikringer ved å anvende de opptjente bruttopremier som vektor, jf. fordelingsnøkklene gitt ved tabell 3.2.

Tabell 7.4. Samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Mill. kr.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer (1991–2003).
Delbransjene Yrkesulykke- og Yrkessykdomsforsikringer (1994–2003).

Regnskapsår	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	134.0	—	—
1992	142.6	—	—
1993	148.3	—	—
1994	153.1	102.2	51.0
1995	156.6	111.2	45.4
1996	158.8	113.0	45.8
1997	166.0	118.3	47.7
1998	175.0	132.6	42.4
1999	185.2	140.4	44.7
2000	194.7	148.0	46.8
2001	211.4	160.7	50.7
2002	240.0	184.6	55.3
2003	243.6	187.4	56.2

8. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.

I dette kapitlet gis det en oversikt over utviklingen av hhv. beregningsteknisk brutto investeringsavkastning og renteinntekter på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger – både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. I tillegg til oversiktene over de tallstørrelser som inngår i bransjeregnskapet for regnskapsårene 1991–2003, blir det gitt noen kommentarer til de prinsipper og metoder som er anvendt i forbindelse med fremskaffelsen av de aktuelle grunnlagsdata.

8.1 Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er beregningsgrunnlaget satt lik årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Brutto sikkerhetsavsetning (sikkerhetsansvar) inngår ikke i dette beregningsgrunnlaget. Gjennomsnittsberegningene er basert på de nevnte bruttoavsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår – og ikke på kvartalsdata slik det er foreskrevet i § 4–17 i årsoppgjørskriften for forsikringsselskaper.⁵

Når det gjelder den forsikringstekniske rente som er anvendt ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, vises det igjen til årsoppgjørskriften § 4–17, der det bl.a. heter som følger:

Ved beregningen av investeringsavkastningen anvendes en forsikringsteknisk rente som settes lik regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik 3 år.

En oversikt over de anvendte forsikringstekniske renter er gitt i tabell 8.1.

Tabell 8.1. Forsikringsteknisk rente 1991–2003.

Regnskapsår	Rentesats
1991	10.05 pst
1992	10.51 pst
1993	6.75 pst
1994	6.51 pst
1995	6.36 pst
1996	5.48 pst
1997	4.62 pst
1998	5.29 pst
1999	5.39 pst
2000	6.59 pst
2001	6.46 pst
2002	6.40 pst
2003	4.31 pst

⁵ Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper fastsatt av Finansdepartementet 16. desember 1998.

Anvendes det beregningsgrunnlag og den forsikringstekniske rente som er angitt ovenfor, blir den beregningstekniske brutto investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer som vist i tabell 8.2.

Tabell 8.2. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning 1991–2003. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	48.2	–	–
1992	154.6	–	–
1993	165.0	–	–
1994	209.2	147.4	61.8
1995	232.9	165.0	67.9
1996	216.0	157.9	58.1
1997	201.8	151.3	50.5
1998	270.6	204.0	66.6
1999	326.6	248.5	78.1
2000	446.9	342.2	104.7
2001	470.6	359.5	111.1
2002	504.4	377.7	126.7
2003	380.7	273.8	106.9
Sum 1994–2003	3 259.7	2 427.3	832.4
Sum 1991–2003	3 627.5	–	–

Det forhold at det ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er lagt til grunn at årsoppgjørsforskriftens bestemmelser om valg av forsikringsteknisk rente skal benyttes, fortjener en kommentar. Bakgrunnen for dette er bl.a. at et valg av en annen rentesats nødvendigvis vil implisere mer inngående vurderinger/analyser av lønnsomheten i denne skadeforsikringsbransjen, herunder også vurderinger av normative spørsmål som hvor stor fortjeneste det er "rimelig" at forsikringsselskapene oppnår på obligatoriske forsikringsordninger. Slike vurderinger/analyser faller utenfor formålet med det foreliggende bransjeregnskapet.

På den annen side skal det presiseres at de fulle forsikringstekniske bruttoavsetninger er benyttet som grunnlag for fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, selv om selskapenes bruttopremier – for hele perioden 1991–2003 sett under ett – ikke har vært tilstrekkelige til å generere disse avsetningene.

8.2 Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av bruttoerstatningene som betales i løpet av et regnskapsår til Rikstrygdeverket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt forvalte RTV-refusjonen i et halvt år.

Ved beregningen av den renteinntekt som genereres ved at skadeforsikringsselskapene forvalter den forannevnte RTV-refusjonen i et halvt år, er det benyttet den samme forsikringstekniske rente som ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, jf. tabell 8.1. En oversikt over renteinntektene på RTV-andelen av de bruttoerstatninger som er betalt i hvert av regnskapsårene 1991–2003, er gitt i tabell 8.3.

*Tabell 8.3. Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger 1991–2003.
Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	0.9	–	–
1992	1.7	–	–
1993	3.0	–	–
1994	5.2	4.7	0.5
1995	7.9	6.9	1.0
1996	7.7	7.0	0.7
1997	8.8	7.5	1.3
1998	13.8	11.7	2.1
1999	16.6	14.0	2.6
2000	21.8	17.9	3.9
2001	21.5	17.1	4.5
2002	23.4	18.7	4.7
2003	17.3	12.9	4.4
Sum 1994–2003	144.0	118.4	25.7
Sum 1991–2003	149.6	–	–

Oversikten i tabell 8.3 omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Det fremgår av tabellen at disse renteinntektene er meget beskjedne sammenliknet med beregningsteknisk brutto investeringsavkastning.

Vedlegg A**Forsikringstekniske resultater for regnskapsårene 1991–2003**

*Tabell A.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsårene 1991–1993.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	1991	1992	1993
Opptjente bruttopremier	836.3	1 020.4	1 075.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	48.2	154.6	165.0
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	0.9	1.7	3.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 795.1	– 1 039.6	– 1 043.0
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 795.1	– 968.8	– 1 055.2
– Brutto avviklingsresultat	0.0	– 70.8	12.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 134.0	– 142.6	– 148.3
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 43.8	– 5.5	51.7

Tabell A.2. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1994. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 058.2	704.4	353.8
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	209.2	147.4	61.8
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	5.2	4.7	0.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 897.3	– 669.1	– 228.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 034.6	– 726.4	– 308.2
– Brutto avviklingsresultat	137.3	57.3	80.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 153.1	– 102.2	– 51.0
Forsikringsteknisk bruttoresultat	222.2	85.3	137.0

Tabell A.3. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1995. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 016.0	718.2	297.7
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	232.9	165.0	67.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.9	6.9	1.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 774.0	– 640.8	– 133.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 952.7	– 695.2	– 257.6
– Brutto avviklingsresultat	178.7	54.4	124.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 156.6	– 111.2	– 45.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	326.2	138.2	188.0

Tabell A.4. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1996. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	896.3	639.4	256.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	216.0	157.9	58.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.7	7.0	0.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 800.3	– 816.6	16.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 892.2	– 689.0	– 203.2
– Brutto avviklingsresultat	91.9	– 127.6	219.4
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 158.8	– 113.0	– 45.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	160.9	– 125.2	286.2

Tabell A.5. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1997. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	802.9	571.9	231.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	201.8	151.3	50.5
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	8.8	7.5	1.3
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 278.1	– 1 047.0	– 231.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 069.2	– 790.5	– 278.6
– Brutto avviklingsresultat	– 208.9	– 256.5	47.6
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 166.0	– 118.3	– 47.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 430.6	– 434.5	4.0

Tabell A.6. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1998. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	820.3	623.3	197.1
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	270.6	204.0	66.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	13.8	11.7	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 854.5	– 1 497.9	– 356.7
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 346.4	– 1 023.7	– 322.6
– Brutto avviklingsresultat	– 508.2	– 474.1	– 34.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 175.0	– 132.6	– 42.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 924.8	– 791.6	– 133.2

Tabell A.7. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1999. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	904.3	688.8	215.5
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	326.6	248.5	78.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	16.6	14.0	2.6
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 083.8	– 1 732.4	– 351.4
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 499.5	– 1 169.7	– 329.7
– Brutto avviklingsresultat	– 584.4	– 562.7	– 21.7
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 185.2	– 140.4	– 44.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9

Tabell A.8. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2000. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 110.2	849.3	260.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	446.9	342.2	104.7
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.8	17.9	3.9
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 678.5	– 1 356.9	– 321.5
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 511.0	– 1 182.5	– 328.5
– Brutto avviklingsresultat	– 167.4	– 174.4	7.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 194.7	– 148.0	– 46.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 294.3	– 295.6	1.2

Tabell A.9. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 364.5	1 041.5	323.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	470.6	359.5	111.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.5	17.1	4.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 663.3	– 1 276.4	– 386.9
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 517.4	– 1 201.3	– 316.1
– Brutto avviklingsresultat	– 145.9	– 75.1	– 70.8
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 211.4	– 160.7	– 50.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 18.1	– 19.0	0.9

Tabell A.10. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2002. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 716.0	1 319.0	397.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	504.4	377.7	126.7
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	23.4	18.7	4.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 967.4	– 1 339.9	– 627.5
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 662.2	– 1 305.2	– 357.0
– Brutto avviklingsresultat	– 305.3	– 34.7	– 270.5
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 240.0	– 184.6	– 55.3
Forsikringsteknisk bruttoresultat	36.4	190.8	– 154.4

Tabell A.11. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2003. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 951.0	1 498.0	453.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	380.7	273.8	106.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	17.3	12.9	4.4
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 673.5	– 1 671.1	– 1 002.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 876.4	– 1 387.3	– 489.1
– Brutto avviklingsresultat	– 797.1	– 283.8	– 513.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 243.6	– 187.4	– 56.2
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 568.1	– 73.9	– 494.3

Vedlegg B**Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2003***Tabell B.1. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2003. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1991	196.2	762.4	958.6
31.12.1992	239.9	1 744.3	1 984.2
31.12.1993	278.9	2 626.7	2 905.6
31.12.1994	291.9	3 229.1	3 521.0
31.12.1995	257.3	3 547.0	3 804.3
31.12.1996	248.6	3 831.8	4 080.4
31.12.1997	243.2	4 411.1	4 654.3
31.12.1998	269.4	5 307.1	5 576.5
31.12.1999	278.7	6 261.8	6 540.5
31.12.2000	295.4	6 726.9	7 022.3
31.12.2001	378.7	7 168.5	7 547.2
31.12.2002	418.3	7 796.0	8 214.3
31.12.2003	447.5	9 001.9	9 449.4

Tabell B.2. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1994–2003. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1994	189.7	2 289.6	2 479.3
31.12.1995	180.1	2 530.2	2 710.3
31.12.1996	174.0	2 878.4	3 052.4
31.12.1997	170.3	3 326.3	3 496.6
31.12.1998	202.1	4 013.6	4 215.7
31.12.1999	209.0	4 796.1	5 005.1
31.12.2000	221.6	5 157.7	5 379.3
31.12.2001	284.2	5 465.9	5 750.1
31.12.2002	315.3	5 736.7	6 052.0
31.12.2003	337.6	6 314.7	6 652.3

*Tabell B.3. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1994–2003.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1994	102.2	939.5	1 041.7
31.12.1995	77.2	1 016.8	1 094.0
31.12.1996	74.6	953.4	1 028.0
31.12.1997	73.0	1 084.8	1 157.8
31.12.1998	67.4	1 293.5	1 360.9
31.12.1999	69.6	1 465.7	1 535.3
31.12.2000	73.8	1 569.2	1 643.0
31.12.2001	94.5	1 702.6	1 797.1
31.12.2002	103.0	2 059.3	2 162.3
31.12.2003	109.9	2 687.2	2 797.1

Tabell C.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1991–2003. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår												
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1991	–	– 70.8	34.9	46.7	40.9	– 6.5	12.0	– 54.7	– 20.7	– 22.0	– 52.6	5.7	– 46.6
1992	–	–	– 22.8	78.9	41.6	– 0.6	24.8	– 61.8	– 25.2	– 41.7	– 28.3	– 16.2	– 52.0
1993	–	–	–	11.7	124.1	72.9	23.3	– 52.4	– 55.4	– 52.2	– 3.1	– 27.8	– 78.9
1994	–	–	–	–	– 27.9	69.2	39.1	– 34.5	– 76.9	1.4	– 25.7	– 34.2	– 10.9
1995	–	–	–	–	–	– 43.2	– 47.5	– 89.9	– 71.4	– 8.3	– 43.0	– 8.1	– 61.1
1996	–	–	–	–	–	–	– 260.7	– 52.1	– 99.2	– 35.0	5.1	– 38.5	– 59.6
1997	–	–	–	–	–	–	–	– 162.7	– 98.3	– 23.4	– 44.6	– 82.7	– 63.1
1998	–	–	–	–	–	–	–	–	– 137.1	– 17.2	– 23.0	– 88.9	– 43.0
1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	31.0	– 9.0	– 60.0	– 101.1
2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	78.4	36.7	– 123.6
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.7	– 46.3
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 110.8
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	–	– 70.8	12.1	137.3	178.7	91.9	– 208.9	– 508.2	– 584.4	– 167.4	– 145.9	– 305.3	– 797.1

Tabell D.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2003. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår									
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1991–93	57.3	113.1	– 50.8	– 18.9	– 141.1	– 87.1	– 58.3	– 35.2	6.1	– 125.0
1994	–	– 58.7	3.1	0.1	– 36.2	– 66.2	12.7	– 1.5	– 8.6	1.1
1995	–	–	– 79.8	– 40.3	– 89.7	– 71.2	– 13.3	– 28.3	5.1	– 17.2
1996	–	–	–	– 197.5	– 61.8	– 87.6	– 45.2	5.3	– 11.3	– 36.6
1997	–	–	–	–	– 145.2	– 108.3	– 30.0	– 24.9	– 39.0	– 0.1
1998	–	–	–	–	–	– 142.2	– 54.8	1.6	– 37.1	– 29.6
1999	–	–	–	–	–	–	14.4	– 19.2	– 24.7	– 9.4
2000	–	–	–	–	–	–	–	27.1	61.2	– 51.7
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	13.5	0.1
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 15.0
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	57.3	54.4	– 127.6	– 256.5	– 474.1	– 562.7	– 174.4	– 75.1	– 34.7	– 283.8

Tabell E.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2003. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår									
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1991–93	80.1	93.6	116.7	79.1	– 27.5	– 14.3	– 57.6	– 49.8	– 43.7	– 52.2
1994	–	30.7	66.1	38.9	1.7	– 10.7	– 11.3	– 24.2	– 25.5	– 12.1
1995	–	–	36.7	– 7.2	– 0.1	– 0.1	5.0	– 14.7	– 13.1	– 44.0
1996	–	–	–	– 63.3	9.7	– 11.6	10.2	– 0.2	– 27.2	– 23.0
1997	–	–	–	–	– 17.4	10.0	6.5	– 19.8	– 43.7	– 63.0
1998	–	–	–	–	–	5.1	37.6	– 24.7	– 51.8	– 13.3
1999	–	–	–	–	–	–	16.6	10.2	– 35.3	– 91.7
2000	–	–	–	–	–	–	–	51.4	– 24.5	– 71.9
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	– 4.9	– 46.4
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 95.8
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	80.1	124.3	219.5	47.6	– 33.7	– 21.7	7.0	– 71.7	– 269.9	– 513.3

Vedlegg F

Inflasjonskorreksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i kapittel 3, er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader, siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen. Selv om prisveksten fra år til år har vært relativt beskjeden de siste 13 år, ligger likevel gjennomsnittlig konsumprisindeks for 2003 ca. 30 prosent over gjennomsnittet for 1991. I tillegg kommer det forhold at de brutto erstatningsavsetninger som i forbindelse med den foreliggende rapporten er benyttet ved estimeringen av anslåtte brutto erstatningskostnader, ikke er neddiskontert. Siden erstatningsavsetningen utgjør en betydelig andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader (og da spesielt for de ”yngste” skadeårganger), vil anslagene på brutto erstatningskostnader som er presentert i tabellene 3.3.A–C i kapittel 3, også være påvirket av selskapenes forventninger hva angår fremtidig inflasjon.

Det skal imidlertid påpekes at det ikke er like naturlig i alle sammenhenger å benytte konsumprisveksten som grunnlag for omregningen fra nominelle størrelser til ”realverdier” (dvs. for inflasjonskorreksjonen) av bruttopremier og brutto erstatningskostnader. Et argument for å benytte konsumprisindeksen ved inflasjonskorreksjonen kan være at det er denne som benyttes i forbindelse med parameterestimeringer, minstekravsberegninger mv. På den annen side er utviklingen av erstatningskostnader (pr. forsikret) i stor grad ”styrt” av veksten i Folketrygdens grunnbeløp (G). Over tid vil dette forholdet også måtte gjenspeiles i utviklingen av bruttopremier (pr. forsikret). I den foreliggende situasjon der fokus vil være på sammenlikninger over tid av bruttopremier og brutto erstatningskostnader (pr. forsikret) innenfor en gitt skadeforsikringsbransje, synes det mer naturlig å benytte G-utviklingen som utgangspunkt for inflasjonskorreksjonen. Denne fremgangsmåten vil følgelig bli benyttet i dette vedlegget.

1. Inflasjonskorreksjonsfaktorer

For å få et inntrykk av forskjellen mellom å anvende G-veksten og konsumprisveksten som utgangspunkt for inflasjonskorreksjonen er det i tabell F.1 gitt en oversikt over inflasjonskorreksjonsfaktorer for årene 1991–2003 for disse to alternativer.

Korreksjonsfaktorene basert på Folketrygdens grunnbeløp ($I_1(t)$) er beregnet på følgende måte:

$$I_1(t) = G(2003)/G(t), \quad t = 1991, \dots, 2003, \quad (1)$$

der $G(t)$ er Folketrygdens grunnbeløp i år t .

På tilsvarende måte beregnes serien av inflasjonskorreksjonsfaktorer basert på konsumprisindeksen ($I_2(t)$), dvs.

$$I_2(t) = KPI(2003)/KPI(t), \quad t = 1991, \dots, 2003, \quad (2)$$

der $KPI(t)$ er gjennomsnittlig konsumprisindeks for år t .

Tabell F.1. Alternative inflasjonskorreksjonsindekser.

Årgang	Inflasjonskorreksjonsindeks basert på Grunnbeløpet $I_1(t)$	Konsumprisindeksen $I_2(t)$
1991	1.597	1.303
1992	1.547	1.273
1993	1.511	1.245
1994	1.480	1.227
1995	1.441	1.197
1996	1.385	1.184
1997	1.332	1.153
1998	1.260	1.128
1999	1.206	1.103
2000	1.157	1.069
2001	1.106	1.038
2002	1.051	1.025
2003	1.000	1.000

Av tabell F.1 fremgår det tydelig at økningen i Folketrygdens grunnbeløp har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen i løpet av perioden 1991–2003. Mens grunnbeløpet i Folketrygden har økt med snaut 60 prosent i denne perioden, har økningen i konsumprisindeksen drøyt 30 prosent,

Av tabellen fremgår det videre at de årlige prosentvise økninger i Folketrygdens grunnbeløp de siste 7–8 årene gjennomgående har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen.

I resten av dette vedlegget vil det kun bli referert til G-utviklingen i forbindelse med inflasjonskorreksjonen.

2. Inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret

I tabellene F.2–F.4 sammenliknes utviklingen av de nominelle bruttopremier pr. forsikret med utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret, der korreksjonen er foretatt ved å anvende G-utviklingen gitt ved tabell F.1. Tabell F.2 gjelder hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer, mens tabellene F.3 og F.4 gjelder hhv. Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. De to sistnevnte tabeller dekker kun perioden 1994–2003.

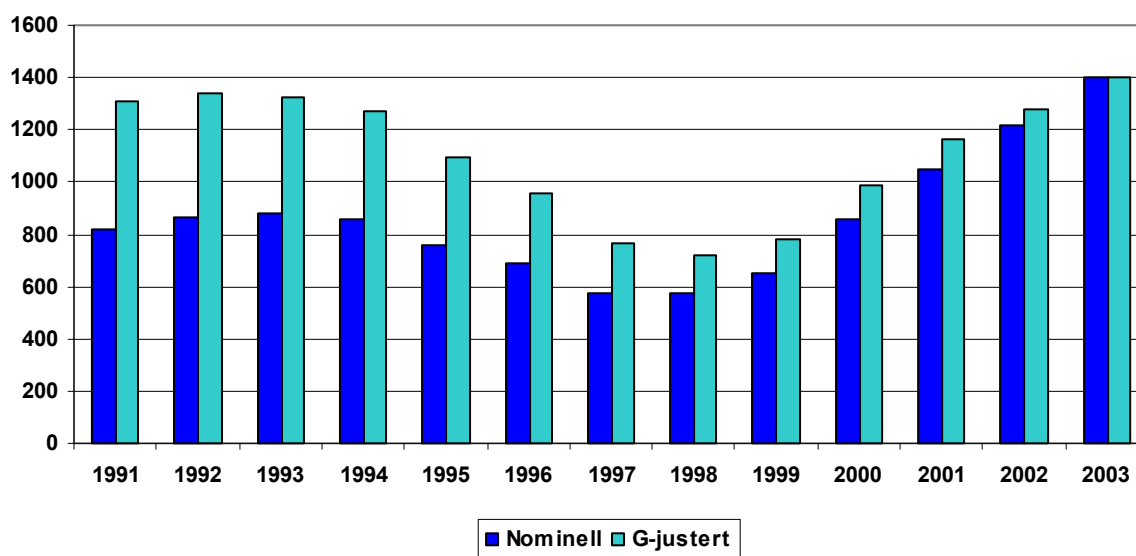
Av tabell F.2 fremgår det bl.a. at dersom grunnbeløpet i Folketrygden blir benyttet ved inflasjonskorreksjonen, vil den inflasjonskorrigerte bruttopremien pr. forsikret for årgangene 1991–1993 bli 1305–1340 kr målt i ”2003-priser”, noe som er 4 ½ – 7 prosent lavere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2003-årgangen.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.1 nedenfor.

Tabell F.2. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	818	1307
1992	866	1340
1993	877	1325
1994	857	1268
1995	759	1093
1996	689	954
1997	576	768
1998	572	721
1999	650	784
2000	855	989
2001	1052	1163
2002	1216	1278
2003	1401	1401

Figur F.1. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Tabell F.3. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	570	843
1995	537	774
1996	491	680
1997	410	546
1998	434	547
1999	495	597
2000	654	757
2001	803	888
2002	934	982
2003	1076	1076

Tabell F.4. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	286	423
1995	222	320
1996	197	273
1997	166	221
1998	137	173
1999	155	187
2000	201	233
2001	249	275
2002	281	295
2003	325	325

Av tabell F.3 fremgår det bl.a. at for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er bruttopremien pr. forsikret for 1994-årgangen – omregnet til ”2003-priser” – nesten 22 prosent lavere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2003-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

Tilsvarende fremgår det av tabell F.4 at for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer blir bruttopremien for 1994-årgangen – omregnet til ”2003-priser” – ca. 30 prosent høyere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2003-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

3. *Inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret*

I tabellene F.5–F.7 sammenliknes utviklingen av de nominelle brutto erstatningskostnader pr. forsikret med utviklingen av de tilsvarende inflasjonskorrigerte størrelser.

Når det gjelder de anslåtte brutto erstatningskostnader er inflasjonskorreksjonen gjennomført på følgende måte:

- De betalte bruttoerstatninger (i de enkelte kalenderår) er inflasjonskorrigert ved å anvende G-utviklingen som angitt i tabell F.1.
- De gjestående brutto erstatningsavsetninger er neddiskontert ved å anvende en diskonteringsrate på 2 ½ prosent. I denne sammenheng er det for øvrig lagt til grunn en avviklingstid på 16 år for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og 20 år for delbransjen Yrkessykdomforsikringer. Med disse forutsetninger blir de nominelle brutto erstatningsavsetninger for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer nedjustert med mellom snaut 9 prosent (1991-årgangen) og drøyt 15 prosent (2003-årgangen). Nedjusteringen er noe mindre for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og noe større for delbransjen Yrkessykdomforsikringer.

Det skal bemerkes at det i metoden for neddiskontering av brutto erstatningsavsetning implisitt er lagt grunn en forventet fremtidig inflasjon på 2 ½ prosent, jf. bestemmelsen i § 3–12 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper som innebærer at diskonteringsraten ikke kan settes høyere enn den forventede fremtidige inflasjonsrate. I prinsippet kunne man i stedet ha tatt utgangspunkt i forventet vekst i Folketrygdens grunnbeløp. En slik forutsetning vil imidlertid lett bli noe spekulativ (selv om det er rimelig å tro at G-veksten vil bli høyere enn konsumprisveksten også i de nærmeste år). I tillegg vil denne forutsetningen medføre et brudd på den forannevnte bestemmelse i årsregnskapsforskriften.

Tabell F.5. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

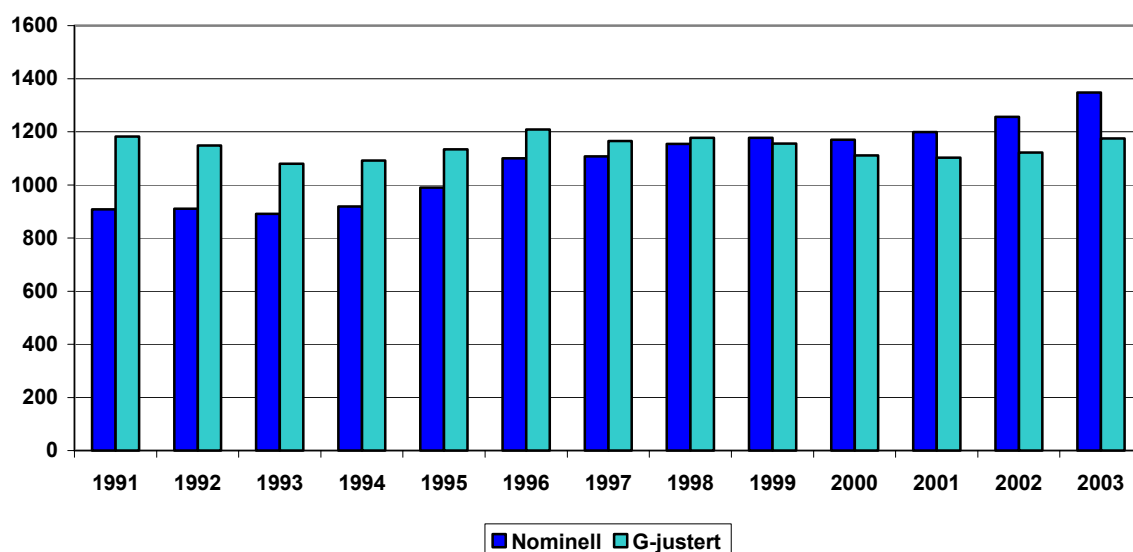
Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	908	1182
1992	910	1148
1993	892	1080
1994	919	1092
1995	990	1134
1996	1101	1208
1997	1107	1165
1998	1154	1177
1999	1177	1156
2000	1170	1111
2001	1199	1103
2002	1256	1122
2003	1348	1175

Av tabell F.5 fremgår bl.a. følgende:

- For skadeårgangene til og med 1998 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2003-priser) til dels betydelig høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2003. For de senere årganger (1999–2003) er imidlertid diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger, og følgelig er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret markert lavere enn de tilsvarende nominelle størrelser.
- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir naturlig nok vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. også første strekpunkt. De inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader varierer fra 1080 til 1208 kr pr. forsikret, mens tilsvarende variasjon i de nominelle størrelser er fra 892 til 1348 kr pr. forsikret.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.2 nedenfor.

Figur F.2. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Av tabell F.6 nedenfor vedrørende delbransjen Yrkesulykkeforsikringer fremgår bl.a. følgende:

- For skadeårgangene til og med 1998 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2003-priser) til dels markert høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2003. For de senere årganger er imidlertid diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.

- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. tilsvarende kommentar til tabell F.5

Videre skal følgende forhold trekkes frem hva angår tabell som dekker delbransjen Yrkes-sykdomsforsikringer:

- For skadeårgangene 1994–1996 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2003-priser) noe høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For de senere årganger er imidlertid de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader til dels markert lavere enn de nominelle størrelser. For de sistnevnte skadeårganger er dermed diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.

*Tabell F.6. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	713	870
1995	770	900
1996	863	966
1997	816	876
1998	896	932
1999	868	868
2000	883	851
2001	916	854
2002	935	847
2003	997	881

*Tabell F.7. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	206	224
1995	220	236
1996	237	244
1997	291	291
1998	258	247
1999	309	289
2000	288	263
2001	283	251
2002	321	276
2003	351	296

4. Anslåtte brutto skadeprosenter (basert på inflasjonskorrigerte størrelser)

Avslutningsvis er det i tabell F.8 gitt en oversikt over de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2003, slik disse anslagene er fastsatt pr. 31. desember 2003. Tabellen omfatter anslåtte skadeprosenter basert på både nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser. Oversikten omfatter kun hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett.

Tabell F.8. Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer. Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.

Årgang	Brutto skadeprosent basert på:	
	Nominelle beløp	Infl.korrigert beløp
1991	111.1	90.5
1992	105.1	85.7
1993	101.7	81.5
1994	107.3	86.1
1995	130.4	103.7
1996	159.8	126.6
1997	192.3	151.9
1998	201.8	163.3
1999	181.2	147.7
2000	136.9	112.4
2001	114.0	94.8
2002	103.3	87.8
2003	96.2	83.9

Tabell F.8 illustrerer tydelig at de anslåtte brutto skadeprosenter basert på inflasjonskorrigerte størrelser er betydelig lavere enn de anslåtte brutto skadeprosenter basert på nominelle størrelser.

Forskjellene mellom anslåtte brutto skadeprosenter basert på hhv. nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser blir som følger:

- ca. 20–21 prosentpoeng for skadeårgangene 1991–1994,
- gradvis økende fra 21 til 40 ½ prosentpoeng i løpet av skadeårgangene 1994–1997,
- gradvis avtakende fra 40 ½ til 12 ¼ prosentpoeng i løpet av skadeårgangene 1997–2003.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.3 nedenfor.

Figur F.3. Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.

